

MUSEOVIRASTO
RAKENNUSHISTORIAN
OSASTON ARKISTO

Helena
Haukelehti
15.6.1999
Jaana Pirttilä

**Perniön Melkkilä
koekaivuskertomus**

KERTOMUS LUETTU.
ARKISTOON.
Marja H.
12.5.94

Perniön Melkkilän kartanon koekaivaus ja inventointi
1.9.-11.9.1993
Helsingin yliopisto / SUKKA-projekti

SISÄLLYSLUETTELO

Arkisto- ja rekisteritiedot	1
Osallistujaluettelo	2
1. Johdanto	3
2. Kellaritutkimukset	7
3. Pihapiirin koekaivaus	19
4. Röykkiön koekaivaus	23
5. Yhteenveto	28
6. Lähteet ja kirjallisuus	29

LIITTEET

1. Kartat ja piirrokset (1-18)
2. Kuvaluettelot
 - 2.1. Negatiiviluettelo
 - 2.2. Dialuettelo
3. Löytöluettelo
4. Kuvataulut

ARKISTO- JA REKISTERITIEDOT

PERNIÖ, MÄLKILÄ, MELKKILÄ

Kunta: Perniö (586)

Kylä: Mälkilä (466)

Tila: Mälkilä

RNro 1:57

Kiinteistötunnus 58646600010057

Omistaja: Pentti Melkkilä

25500 Perniö

Karttalehti: 2012 12 Perniö, v. 1981

Tutkimusalueen koordinaatit:

x = 667515 - 667525

y = 245080 - 245090

z = 23 - 27 m/mpy

Aiemmat löydöt:

-

Aiemmat tutkimukset:

-Turun maakuntamuseon tarkastus 1989.

Löydöt: KM 93067:1-116

Negatiivit: 108 625 - 677

Diat: 33180 - 187

PERNIÖN MELKKILÄN KOEKAIVAUS

1.9.-11.9.1993

KAIVAUSRYHMÄ:

Anna-Maria vBonsdorff

Derek Fewster

Satu Frondelius

Georg Haggrén

Mika Huotari

Tuija Kuusela

Mia Mantere

Marjut Mäkelä

Marianna Niukkanen

Karim Peltonen

Jaana Pietilä

Satu Rinnemaa

Pia Ruuttu

Kari Virtanen

Raija Ylönen

1. JOHDANTO

Georg Haggrén

Karim Peltonen

1.1 Tausta

Syksyllä 1992 Helsingin yliopiston arkeologian ja taidehistorian opiskelijat perustivat opintopiirin, jonka tarkoituksena on perehtyä historiallisen ajan arkeologiaan, sekä tehdä kaivauksia muutamassa mielenkiintoisessa kohteessa. Tutkimuksessa on korostettu poikkitieteellisyyttä yhdistämällä arkeologian, taidehistorian, historian tutkimuksen eri metodeja. Tutkimuksen painopisteenä on keskiajan ja uuden ajan alun materiaallinen kulttuuri. Rikkautensa, monipuolisuutensa ja vähäisen aiemman tutkimuksen vuoksi kohteeksi on valittu kartanot. Tätä työtä varten syntyi opintopiirin pohjalta SUKKA-projekti (= Suomen keskiaikainen kartanolaitos).

Alustavien tutkimusten ja eri puolille Etelä-Suomea suuntautuneiden kartanoinventointien jälkeen valittiin kaksi lupaavimmalta näyttävää kohdetta: Perniön Melkkilä ja Näse (Ks. kaivauskertomus: Perniö, Latokartano, Muntolannokka 1993), joissa suoritettiin syksyllä 1993 FK Derek Fewsterin johdolla kaivaukset. Kaivaukset ja niiden raportointi ovat tarjonneet työhön osallistuneille opiskelijoille mahdollisuuden tutustua arkeologisten kenttätöiden käytäntöön. Kaivausten raportointia ovat johtaneet FK Georg Haggrén ja fil.yo Karim Peltonen.

Tutkimukset rahoitti Perniön kunta myöntämällä Kaarlo Saariluoman rahastosta projektille 3000 mk:n avustuksen. Lisäksi tutkimuksia ovat avustaneet Eidos ja Fibula ry sekä Helsingin yliopiston arkeologian ja taidehistorian laitokset, jotka antaneet tilojaan ja välineitään projektin käyttöön sekä maksaneet joitakin laskuja. Erityinen kiitos kuuluu Leena ja Pentti Melkkilälle, jotka ystävällisesti antoivat tutkimusluvan kotiinsa. Kiitokset myös Perniön kunnan kulttuurisih-teerille Arja Alanteelle, joka hoiti projektin yhteyksiä Perniössä sekä Alikulman nuorisoseuralle ja Kirsti Leikkoselle, joka järjesti tutkimusryhmän majoituksen.

1.2 Melkkilän kartano

Historialliset vaiheet

Melkkilä (Mälkilä) mainitaan säilyneissä lähteissä ensi kerran vuonna 1413. Melkkilä eli Yli-Melkkilä oli rälssitila v. 1449. Se oli keskiaikainen asumakartano, jonka omisti 1400-luvulla mm. Herra Henricus Benedicti, joka panttasi sen laamanni Magnus Djäknille. Sittemmin se oli Ille- ja Spåre-suvuilla. Valtakunnan johtohahmoihin kuuluneen Eric Slangin aikana Melkkilään liittynyt maaomaisuus oli suurimmillaan. Kartano joutui nuijasodan aikana v. 1597 hävityksen kohteeksi. Suurvalta-ajalla kartano oli Slang-, Sass-, Gjös- ja Creutz-sukujen hallussa.

Vapaudenajalla sen omistajina olivat Creutzien jälkeen von Morian- ja Hästesko-suvut.¹

Kirjallisuus

Raakel Ali-Melkkilä on 1930-luvulla selvittänyt Melkkilän kartanon ja sen omistajien vaiheet.² Nikander ja Jutikkala ovat ne lyhyesti kuvanneet.³ Kartanon vaiheita sivutaan luonnollisesti vanhassa Salonen-Salmon ja Knaapisen että uudemmassa Veikko Litzénin v. 1980 ilmestyneessä Perniön historiassa.⁴

Arkistolähteet

Valtionarkistossa on laaja Melkkilää koskeva arkistoaineisto (VA: Topografica II. Perniö 1-5.). Pääosan siitä muodostaa 1700-luvun arkistoaineisto, mutta joukossa on myös tätä vanhempia asiakirjoja. Erityisesti kannattaa mainita v. 1702 tehty katselmus, jossa kuvataan kartanon rakennukset sekä eräät 1700-luvun inventaarit.

Reduktion yhteydessä on Melkkilässä muiden Halikon kihlakunnan kartanoitten tavoin tehty v. 1683 seikkaperäinen katselmus.⁵

¹ Anthoni 1970, s. 312; Ali-Melkkilä 1972; Litzén 1980, s. 174. ja Suuri maatilakirja I 1963, s. 1063.

² Ali-Melkkilä 1972.

³ Nikander & Jutikkala, s. 350-352.

⁴ Salonen-Salmo & Knaapinen 1930 ja Litzén 1980.

⁵ VA 6944.

1.2 Topografia

Melkkilän kartano sijaitsee matalan, peltojen ympäröimän kukkulan itärinteellä noin 2,5 kilometriä linnuntietä lounaaseen Perniön kirkolta, Heikkilään vievän tien varrella. Päärakennus pihapiireineen sijaitsee loivassa, itään ja etelään viettävässä rinteessä. Päärakennuksen pohjoispuolella rinne viettää jyrkästi kukkulan pohjoispuolella olevalle peltoaukealle. Pihapiirin muodostavat päärakennus ja siihen kulmittain sijaitseva piharakennus. Kasvustoltaan pihapiiri on puistomaista metsää ja kartanorakennuksen ympäristössä pihanurmea. Ylempänä rinteessä on ollut aikanaan joukko aittoja, joista enää yksi on pystyssä. Aitan takaa maasto muuttuu metsittyneeksi hakamaaksi (ks. kartta 1.1).

Nykyinen, puinen päärakennus sijaitsee tonttiin nähden poikittain, lähes pohjois-etelä -suunnassa. Kartano on rakennettu vuonna 1775⁶ ja se on säilynyt varsin hyvin alkuperäisessä asussaan.⁷ Kartano on rakennettu rinteeseen, joten sen itäpuolelle (alapuolelle) on tehty terassi tasaamaan pihan ylä- ja alapuolen välistä korkeuseroa. Rakennus on 28 metriä pitkä ja 13 metriä leveä. Terassi on rakennuksen pituinen ja 13 metriä leveä (kartta 1.2, kuvat 108 625, 626 ja negat. 108 629)⁸.

1.3 Tutkimuksen tavoitteet ja organisointi

Tutkimuksen yleisenä tavoitteena oli mittauksin ja koekaivauksin luoda paikasta arkeologinen yleiskuva myöhempien tutkimusten pohjaksi. Opetuksellisenä tavoitteena oli antaa työhön osallistuneille opiskelijoille käytännön kokemusta arkeologisten kenttätöiden suunnittelusta, toimeenpanosta ja raportoinnista.

Työt suoritettiin jakamalla kaivausryhmä kolmeen eri kohteeseen, joissa suoritettavat tutkimukset ja niiden yksityiskohtaisemmat tavoitteet on raportoitu itsenäisesti seuraavissa luvuissa.

⁶ Ali-Melkkilä 1972.

⁷ Lähemmin TMM 15.9.1993.

⁸ Kuviin viitattaessa on käytetty museoviraston diariointinumeroa. Viitteellä kuva viitataan kuvatauluissa olevaan vedokseen.

1.4 Yleiset toimenpiteet

Melkkilän kartanon tutkimukset aloitettiin laatimalla alueelle pohjois-etelä-suuntainen koordinaatisto. Koordinaatisto merkittiin maastoon vetämällä kartanon ympäri bussolilla ja vaaituskoneella suorakaiteenmuotoinen, rakennuksen sisälleen sulkeva peruslinja. Peruspisteiksi valittiin peruslinjan kaakkois- ja luoteiskulmien kulmapaalut (540/200 ja 492,5/240), joiden koordinaatit laskettiin hypoteettisesta nollapisteestä.

Peruslinjanvedon jälkeen alueelle siirrettiin kiintopiste Perniön kirkonkylän tuntumassa olevasta kiintopisteestä (kiintopiste Nro. 898, N-60, kork. 6,649 m/mpy). Tutkimusalueiden hajanaisuuden vuoksi kiintopisteitä vaaittiin pihapiiriin kolme, yksi kullekin tutkimusalueelle. Kunkin kiintopisteen tarkka sijainti on selvitetty tutkimuskohteita käsittelevissä luvuissa.

Tutkimusten yhteydessä laadittiin kartanorakennuksen lähiympäristöstä asemapiirros, josta selviää kasvillisuus, rakennuskanta sekä kaivausalueiden ja kiintopisteiden sijainti (kartta 1.2, asemapiirros).

2. KELLARITUTKIMUKSET

Karim Peltonen

Tuija Kuusela

2.1. Tausta

Perniön Melkkilä mainitaan yhtenä niistä keskiaikaisista kartanoista, joilla on ollut kivinen päärakennus jo Vaasa-ajalla. Melkkilän kivikartano on rakennettu ilmeisesti 1500-luvun lopulla, mutta se on sittemmin raunioitunut ja hävinnyt.⁹ Vaikka Melkkilän kivikartanosta ei enää olekaan nähtävissä maanpäällisiä merkkejä, on siitä kuitenkin säilynyt mainintoja arkistolähteissä. Reduktioasiakirjoissa Melkkilässä mainitaan olevan kivirakennuksen, jossa on sali, kolme kamaria ja seitsemän kellaria.¹⁰ Kivinen rakennus on mainittu myös vielä vuonna 1702 laaditussa varallisuusluettelossa:

" På Södersjidan om Gården 1 st. gammłt förfallit Steenhu[s derutj 1 st: Stoor Saal och ett lijte hwalf bredewiddh, 2 st. Cam[mare, inom Camrarne 1 st: oferdigt rum, gent emoth Sahlen 2 st: C[ammare,...under denne bygningh ähre 6 st: hwalfde Källare Ibm ett Kiöök. "¹¹

Rakennuksessa on siis ollut kuusi tai seitsemän holvattua kellaria, joista yhdessä keittiö. Rakennuksen toisessa kerroksessa on ollut yksi suuri sali, kaksi kamaria, yhteensä ainakin viisi huonetta. Rakennuksen ulkomuodosta tai koosta ei tunneta kuvauksia eikä myöskään rakennuksen tarkasta sijainnista tontilla ole tietoa. Lähteistä käy kuitenkin ilmi, että se on ollut osa ainakin osittain umpinaista miespihaa, jonka etelälaidalla se on sijainnut¹².

Thure von Cöhler mainitsee vuonna 1834 laatimassaan pitäjänkertomuksessa, että muutamaa vuosikymmentä aiemmin on Melkkilässä ollut nähtävissä rauniot, jotka sittemmin ovat jääneet nykyisen päärakennuksen alle.¹³ Saman tiedon esittää myös Raakel Ali-Melkkilä Melkkilän

⁹ Ks. esim. Gardberg 1987, s.303.

¹⁰ VA 6944.

¹¹ VA Topografica.

¹² Ibid.

¹³ von Cöhler 1834.

historiassaan. Olettamus kellareiden kuulumisesta aiempaan kivikartanoon on viimeksi esitetty Turun maakuntamuseon Melkkilän kartanon kulttuurihistoriallista arvoa koskevassa lausunnossa museovirastolle.¹⁴ Kellareissa onkin havaittavissa runsaasti sellaisia rakenteellisia yksityiskohtia (mm. umpeenmuurattuja ovi- ja ikkuna-aukkoja), joilla ei kellareiden nykyisessä käytössä ole funktiota, mutta jotka voitaisiin selittää sillä, että kellarit ovat osa aiempaa kivikartanoa.

2.2. Tavoitteet

Tutkimusten tavoitteena oli varmistaa ovatko kellarit osa aiempaa kivikartanoa, ja jos ovat niin miten rakennus on tontilla sijainnut. Samalla pyrittiin huomioimaan mahdollisimman paljon erilaisia yksityiskohtia, jotka auttavat rakennuksen ajoittamisessa ja yrityksissä rekonstruoida se.

2.3 Kellareiden kuvaus¹⁵

Kartanon kellareihin päästään rakennuksen eteläpäädyssä, ulkokautta. Kellarit muodostuvat kahdesta erillisestä tilasta, jotka eivät nykyään ole yhteydessä toisiinsa. Kellareiden kulkusuunnassa vasemmalla oleva puolisko koostuu kolmesta huoneesta, jotka sijaitsevat peräjälkeen puurakennuksen suuntaisesti. Tämä puoli nimettiin A:ksi ja huoneet numeroitiin järjestyksessä ulkoa päin lukien. Etummaisimmasta huoneesta (A1) on ovi viereiseen, kummankin kellaripuoliskon välissä olevaan pannuhuoneeseen. Huoneesta A1 päästään käytävän (käytävä A1/A2) kautta suorakaiteen muotoiseen kellarihuoneeseen (A2), joka sijaitsee nykyiseen kartanoon nähden pitkittäin. Tästä huoneesta päästään sen pohjoispäädyssä olevan oviaukon kautta perimmäiseen kellarihuoneeseen (A3), joka sijaitsee edelliseen huoneeseen (ja kartanoon) nähden poikittain. Huoneen itäpäädyssä on osittain umpeen muurattu oviaukko (A/C), jonka kautta pääsee rakennuksen alle. Rakennuksen alle jäävät rauniot nimettiin C-osaksi, muuten kartanon sokkelin sisäistä osaa kutsutaan tässä raportissa välitilaksi.

Kulkusuunnassa oikealla oleva kellaripuolisko (B) koostuu kolmesta tilasta. Ensimmäisestä huoneesta (B1) on joskus ollut käynti pannuhuoneeseen, mutta se ei enää ole käytössä. Jatkettaessa sisemmälle talon alle, tullaan epäsäännöllisen muotoiseen välikköön (B1/B2), josta

¹⁴TMM 15.9.1989.

¹⁵ Ks. piirrokset 1.3 ja 1.4 sekä leikkaukset 1.5-7.

johtavat portaat alempana sijaitsevaan holvattuun kellarihuoneeseen (B2). Holvattu kellari on talon suuntainen, mutta toisen kellaripuoliskon huoneita huomattavasti alempana (ks. leikkaukset 1.6 ja 1.7).

Kellarit ovat hyvässä kunnossa ja yhä käytössä varastotiloina. Suurin osa kellareista on kalkittu, mikä vaikeutti havainnointia. Kumpikin kellaripuolisko on sähköistetty, minkä yhteydessä niihin on tehty kevyitä lisärakenteita. A-puolen kellareiden kautta on vedetty nykyisen kartanon viemäröintejä.

2.4. Menetelmät

Kellarit dokumentoitiin mittapiirroksin sekä mustavalko- ja diakuvin. Lisäksi kartanon itäseinän viereen, terassille tehtiin 3m²:n suuruinen koekaivaus (ks. luku 2.7.).

Mittaus ja piirtäminen

Kellareista mitattiin pohjakaava ja leikkaukset A- ja B-puolesta pohjois-eteläsuunnassa sekä huoneista A2-B3 ja A3 länsi-itä/itä-länsisuunnassa. Mittausten avulla selvitettiin myös millä kohdalla kellarit sijaitsevat nykyisen kartanon alla.

Mittauksessa käytettiin kiintopistettä 3 (24,35 m/mpy), joka vaaittiin kartanon eteläpuolella olevaan kaivonkanteen. Lattiatasosta noin metrin korkeudelle sijoitettiin vaaituskoneen avulla horisontaalinen nollataso.

Pohjakaava laadittiin mittaamalla nollatasolta kunkin huoneen seinien pituudet ja huoneiden lävistäjät. Leikkauksia varten A- ja B-kellareihin vedettiin pitkittäiset peruslinjat, ja jokaisen huoneen puoliväliin peruslinjan suhteen suorassa kulmassa olevat poikkilinjat. Linjoille pingotettiin nauhamitat, joiden kohdalta mitattiin vaaituskoneella korkeudet nollatasolta ylös ja alas. Mahdolliset seinien vinoudet tarkistettiin luodin avulla. Kellarit suhteutettiin nykyiseen rakennukseen korkeuslukujen avulla ja seinien paksuudet mittaamalla.

Mittausten perusteella kellareista laadittiin pohjakaava ja leikkauspiirrokset mittakaavassa 1:50. Piirrokset kellareista nykyisen kartanon alla tehtiin mittakaavassa 1:100. Leikkauspinnat, nurkat ja kulmat on piirretty paksummalla viivalla. Epävarmat mitat on piirretty katkoviivalla. Kellareihin tehtyjä moderneja lisäyksiä, kuten esimerkiksi putkistoja ja puulaareja ei ole huomioitu.

2.5. Kellarihavainnot

Tässä luvussa on tilojen kuvauksessa käytetty apuna ilmansuuntia, vaikka rakennuksen pituusakseli ei sijaitsekaan tarkalleen ilmansuuntien mukaan.

Huoneet A1, pannuhuone ja B1

Huoneet on tässä käsitelty yhdessä koska ne ovat aiemmin olleet yhtä tilaa, joka on kartanon lämmitysjärjestelmää uusittaessa - vuonna 1956 - jaettu useampaan huoneeseen¹⁶. Huoneet on jaettu ja päällystetty betoni- ja laastivalulla. Väliseinistä osa on muurattu tiilestä, osa valettu betonista. Huoneet ovat samalla tasolla ja ilmeisesti muutostöistä johtuen muodoltaan varsin säännöllisiä (ks.liite 1.4). Huoneista vain A1:ssä ja pannuhuoneessa on nähtävissä enää vanhaa ulkoseinää, jonka on muodostanut puurakennuksen kivijalka. Lisäksi huoneen A1 koillisnurkassa on havaittavissa, pääasiassa laattamaisista kivistä tehty massiivinen muuraus, joka jatkuu seuraavassa käsitellyn käytävän puolelle.

Käytävä A1/A2

Huoneet A1 ja A2 yhdistää noin kolme metriä pitkä, metrin levyinen käytävä. Käytävän katto on holvattu tiilistä. Seinät on muurattu kivistä lukuunottamatta aivan käytävän huoneen A2 puoleisessa päässä, vasemmalla puolen (kulkusuunnassa sisäänpäin mentäessä) olevaa osaa, joka on tiilestä. Käytävän seinässä on halkeama, joka leikkaa seinät ja katon vinosti. (Kuva 108 659).

Huoneet A2 ja A3

Huoneet A2 (pohja n. 4,6 x 5,7 m, korkeus n. 2,0-2,2 m) ja A3 (pohja n. 4,0 x 5,0 m, korkeus n. 2,0 m) ovat tynnyriholvattuja. Huoneiden välissä oleva holvattu oviaukko A2/A3 on liitetty pistoholvilla huoneeseen A3. Seinämuurauksessa on käytetty luonnonkiviä sekä ovi- ja ikkunaukoissa tiiliä. Seinien perustukset on tehty suurista luonnonkivistä. Holveissa on käytetty pitkänomaisia kiviä sekä laastin seassa sidekivinä pieniä kiviä ja tiilenkappaleita. Päätyseinien kivet pienenevät kohti seinien yläosia. (Kuva 108 660 ja 677).

Huoneen A2 eteläpäädyn oviaukon paikkaa on todennäköisesti myöhemmin muutettu, sillä nykyisen aukon oikealla puolella on oviaukosta erillään rautainen sarana. Huoneen lattiassa on

¹⁶ Pentti Melkkilän suullinen tiedonanto.

kalkkikivilaatat (keskimäärin 40 x 40 cm) (kuva 108 676) . Uudet rakenteet peittävät osittain laatoituksen, sillä lattian keskelle kulkuväylän kohdalle on valettu sementtiä ja länsipuolen lattiaan on tehty laudoitus. Pohjoisseinän kaarellinen oviaukko on muurattu tiilistä. Tiilet ovat kuluneita ja rapautuneita. Myös tässä oviaukossa on rautainen lenkki, joka ehkä on vanhaan oveen kuuluva osa. (Kuva 108 675).

Muista kellaritiloista poiketen huoneessa A3 on maalattia. Huoneen pohjoissivulla on ikkuna-aukko (n. 40 x 40 cm) puupuitteineen. Ikkuna on tiilillä kehystetty ja sen yläpuolella on iso laakamainen kivi. Ikkuna-aukko on tukittu ulkoapäin tehdyllä muurauksella. Seinän paksuus ikkunan kohdalla on noin 1,5 metriä. (Negat. 108 667).

Pohjoisseinän itänurkassa on holvattu oven korkuinen syvennys, jonka puoliksi peittää pilarimainen muuraus. Syvennyksen vieressä, huoneen itäpäädyssä on osittain umpeenmuurattu, tiiliholvattu oviaukko (A/C). Aukon pielet on tehty laakamaisista kivistä, jollaisia on käytetty myös sen sulkemiseen. Oviaukon juurelta löydettiin maan peittämä kynnyskivi sekä kalkkikivilaatta, joka kokonsa ja muotonsa puolesta vastaa huoneen A2 laattoja. Samalla havaittiin, että kellarin lattiaa peittävän maakerroksen alla on tumma, hiilipitoinen kulttuurikerros, joka sisältää runsaasti mm. kalanruotoja ja -suomuja. (Kuvat 108 666, 668, 669, 674 ja negatiivi 108 671).

C-osa

Kartanon alle jäävään välitilaan päästiin suurentamalla huoneen A3 päätyseinässä olevassa umpeenmuuratusta oviaukossa valmiiksi ollutta aukkoa (tiloihin ei ole muuta pääsytiötä). Tilojen tutkimisessa jouduttiin tyytymään puutteelliseen valaistukseen, mikä vaikeutti niiden mittaamista.

Kellareiden C-osa muodostuu kahdesta holvatusta tilasta ja joukosta kivistä ja tiilestä tehtyjä muureja.

Kellari C1

Oviaukosta A/C oikealle (etelään) on holvattu kellarihuone. Holvi on kartanoon nähden poikittain ja sijaitsee A-puolen kellareita huomattavasti alempana (vaaitusten puuttuessa voi vain arvioida, että se on suunnilleen kellarin B2 tasolla). Se on noin 4 metriä pitkä ja 2 metriä leveä. Kellari on osittain sisään valuneen tiili- ja laastipitoisen hiekan sekä rakennuskivien täyttämä ja siksi sen alkuperäisestä lattiatasosta tai lattian laadusta ei ole tietoa. Kellarin holvaus on tehty samoin kuin muissakin kellarihuoneissa.

Holvin itäpääty on tehty latomalla suurista kivistä. Latomus on osa nykyisen kartanon kivijalan kylmämuurattua perustaa. Kylmämuuratun seinän ja holvin liitoksesta voi havaita, että holvi on jatkunut nykyisen rakennuksen ulkopuolelle (dia 33180).

Kellarin länsipääty on pahoin tuhoutunut ja peittynyt, mutta näkyvissä olevista osista päätellen se on ollut kivistä muurattu ja siinä on ollut tiiliholvattu oviaukko (dia 33181).

Holvin pohjoissivulla, aivan kylmämuurauksen vieressä havaittiin noin 30 cm korkea kohta, jossa seinän rakennuskivet päättyvät tasaisesti muodostaen kulman. Kulmaa rajaa päältäpäin laattamainen kivi. Kyseessä on mahdollisesti kylmämuurauksen katkaisema ikkuna-aukko tai seinäkomero. (Dia 33182).

Holvaus C2

C-osan toinen holvattu rakenne sijaitsee edellä kuvailtuun kellariin nähden kulmittain etelään päin. Holvin suuaukko on pahoin raunioitunut ja holvi on lähes kokonaan maalla täytetty. Holvaus on arviolta 1,5 metriä levä ja ainakin metrin syvä eli se on holvauksista pienin. Holvin katto laskee alaspäin ja se päättyy muuraukseen, joka liitoksista ja tekotavasta päätellen on tehty varsinaista holvausta myöhemmin. (Dia 33183).

C:n Muut rakenteet

Kellareiden A- ja B-puolten päällä on nähtävissä jälkiä erilaisista tiili- ja luonnonkivimuurauksista, mutta niistä ei kuitenkaan saa muodostettua tarkkaa kokonaiskuvaa niitä peittävästä uudemmista rakenteista, tiilen ja laastinsekaisesta maasta ja hiekasta johtuen (rauniot on selvästi peitetty hiekkakerroksella, vrt. terassikaivaus). A-puolen kellarirakenteita on selvästi vahvistettu ulkoapäin lisämuurauksilla, jotka erottuvat alkuperäisestä rakenteesta laastin ja tekotavan puolesta.

A/C oviaukkoa vastapäätä (C-osaan katsottaessa) on näkyvissä kartanonsuuntaisen seinän perusta. Muuraus on tehty pitkistä, laakamaisista kivistä. Oviaukosta vasempaan on nähtävissä vastaavanlaista seinää, joka kuitenkin peittyy melkein kokonaan myöhemmin tehdyn ulkonevan muurauksen alle. Kummankaan puolen seinät eivät jatku kellarin A3 pohjoisseinän tasoa pidemmälle, vaan ne muodostavat kumpikin pohjoispäässä kulman, kääntyen itä-länsi-suuntaiseksi sivuiksi, joita ei kuitenkaan voi seurata niitä peittävästä maasta ja kivistä johtuen. Ulkoneva muuraus muodostaa ilmeisesti kellarin A3 nurkassa olevan pilarimaisen muurauksen kanssa uuninperustan (dia 33184).

Koska oviaukon A/C pohjoispuolella ei ole raunioita ja koska lisäksi ainakin huoneen A3 pohjoissivulla (mahdollisesti myös C1:n pohjoissivulla) on ikkuna-aukko, on huoneiden A3 ja C1 pohjoissivut tulkittava kellareiden ulkoseinäksi johon edellä mainitut samansuuntaiset muuraukset ovat muodostaneet kulmittain jonkinlaisen eri kellaritiloja yhdistäneen käytävän ja oviaukon.

Välikö B1/B2

Tila on muodoltaan epäsäännöllinen neliö. Se on muodostunut vuoden 1956 muutostöissä samasta tilasta kuin huoneet B1, A1 ja pannuhuone.

Huoneen lattiassa on portaat, jotka johtavat alempaan kellarihuoneeseen B2. Portaat on valettu sementistä, samoin kuin huoneen lattiakin. Tilan huoneesta B1 erottava väliseinä on muurattu tiilestä ja rapattu samoin kuin huoneen katto. Itäseinä on päällystetty lappeelleen asetetuin sementtitiilin. Samaa materiaalia on käytetty myös huoneen pohjoisseinän yläosissa ja länsiseinässä. Huoneen pohjoisseinä on kaareva ja alaosastaan se on muurattu kivistä kun taas yläosissa on käytetty sementtitiiltä.

Länsiseinä on muurattu kokonaan tiilestä. Alaosissa on käytetty tiiltä kun taas seinän ylemmät osat on muurattu sementtitiilestä. Seinän kohdalla on katossa laastin peittämä vaakahirsi. Myös itäseinällä on laastin peittämä hirsi, mutta pystyssä. Itäseinän pystyhirsi tukeutuu seinän viertä kiertävään kivipenkkiin. Kivipenkki on noin puoli metriä leveä ja pituudeltaan se on itäseinän mittainen, jatkuen vielä pohjoisseinän juurella aina oviaukolle saakka.

Huoneen alkuperäisestä muodosta on mahdotonta sanoa mitään. Sementtitiiliset rakenteet samoin kuin sementistä valetut on rakennettu 1950-luvulla. Tiiliset ja kiviset rakenteet ovat oletettavasti vanhempia. Katossa ja seinässä havaitut hirret kuuluvat melko varmasti nykyiseen puiseen kartanoon, vastaavanlaisia tukihirsiiä on runsaasti välitilassa, jossa ne kellariraunioihin tukeutuen tukevat kartanon välipohjaa. (Kuvat 108 658 ja 665).

Huone B2

Väliköstä B1/B2 päästään B-puolen perimmäiseen huoneeseen, B2: een. Huone on suorakaiteenmuotoinen ja tynnyriholvattu rakennuksen suuntaisesti pitkittäin. Huone on kaikista kellaritiloista matalimmalla, sen lattiataso on keskimäärin 1,5 metriä alempana kuin A-puolen huoneissa. Kellarin lattia on katettu sementtivalulla, joten alkuperäisestä lattiasta ei ole tietoa. Kuten muutkin kellarihuoneet on tämäkin kalkittu kauttaaltaan, mutta lattiasta nouseva kosteus on tummentanut seinät. Huoneen holvaus alkaa kaartua heti lattian rajasta.

Huoneen eteläseinän alaosa on muurattu suurehkoista luonnonkivistä, kun taas seinän ylemmissä osissa on käytetty pienempiä kiviä ja tiiltä. Seinän osat eroavat myös muuraustavoiltaan. Ylempien osien muuraus on tehty runsaalla laastilla siten, että laasti peittää osin rakennuskivet. Alemmissä osissa laastia on käytetty säästeliäämmin. Seinässä on oven oikealla puolen (ulospäin katsottaessa) tiilestä tehty kaareva muuraus, joka muistuttaa holvaukseen kuuluvaa osaa. Oviaukon reunoja on seinässä paikkailtu sementtilaastilla ja sen päällä erottuu kappale tiiliholvausta. (Kuva 108 663).

Huoneen pohjoisseinä on tehty kauttaaltaan yhtenäisellä tavalla. Seinä on muurattu suurista kivistä huolellisesti. Noin puolet seinästä jää huoneen luoteisnurkkaan tehdyn kaarevan muurauksen peittoon. Muuraus ulottuu lattiasta kattoon ja se on tehty em. seinää pienemmistä kivistä. Muurauksessa on eteläseinän yläosien lailla käytetty runsaasti laastia, joka peittää osittain rakennuskiviä. Kaarevan muurauksen ja seinien sekä katon välissä on selvästi erottuva sauma, mistä päätellen se on tehty myöhemmin kuin itse kellariholvi. (Kuva 108 664).

Huoneen itäseinällä erottuu selvästi umpeenmuurattu oviaukko, joka on peitetty tasaisella muurauksella. Oviaukon rajoista ei tasaisesta muurauksesta ja seiiniä peittävästä tummuneesta kalkituksesta johtuen saa kunnolla selvää. Oviaukon yläosassa erottuu kuitenkin selvästi kivinen holvaus, joka on tehty samoin kuin huoneiden A2 ja A3 välisessä oviaukossa. (Kuva 108 661 ja negat. 108 662).

Kaareva muuraus on muuraustekniikasta päätellen tehty samassa yhteydessä kuin eteläseinän yläosat, todennäköisesti silloin kun tiloja on muutettu nykyiseen käyttöön. Kaareva muuraus peittää taakseen mahdollisesti portaikon tai muun vastaavan kulkuaukon C-osan raunioituneeseen pikkuholviin. Pohjakaavassa pikkuholvi ja kaareva muuraus osuvat suunnilleen samaan kohtaan, tämä varmistettiin vielä koputtamalla pikkuholvin tukkivaan muuraukseen, jolloin ääni kuului kellarissa B2 kaarevan muurauksen kohdalta. Miksi muuraus on tehty kaarevaksi, jää epäselväksi.

Itäseinän umpeenmuurattu oviaukko on johtanut terassikaivauksissa havaittuun kellariholviin. Oviaukko on tukittu viimeistään silloin kuin terassinpuoleisen holvin käytöstä on luovuttu ja se on täytetty.

Eteläseinässä on useista eri muuraustavoista päätellen ainakin kolme eri rakennusvaihetta. Oletettavasti seinän alaosan suurehkoista luonnonkivistä tehty muuraus on alkuperäistä seinää, jota on täydennetty myöhemmin yläosan pienemmistä kivistä tehdyllä muurauksella. Muuraus on todennäköisesti samanikäistä kuin huoneen luoteisnurkan kaarevassa muurauksessa. Sementtilaastilla tehdyt paikkaukset ovenpielissä muodostavat kolmannen vaiheen seinässä. Oviaukosta ei pysty päättelemään onko se osa alkuperäistä seinää vai myöhemmin puhkaistu. Oven oikealla

puolella havaittu tiilimuuraus jää vaille selitystä. Päältäpäin välitilasta voitiin havaita, että muuraus ei ole umpinainen vaan tyhjä (ontto), muodostaen eräänlaisen kourun. Tämä ei kuitenkaan selitä tiilimuurauksen funktiota.

2.6. Löydöt

Kellaritutkimusten yhteydessä otettiin talteen löytöinä joukko esineitä, jotka löytyivät nykyisen kartanon alta, kellareiden C-osan päältä (löydöt 93067:1-7). Löydöillä ei ole kellaritutkimusten kannalta olennaista merkitystä, mutta koska niillä on kuitenkin oma nykyisen kartanorakennuksen vaiheisiin liittyvä kulttuurihistoriallinen arvonsa, ne on käsitelty tässä lyhyesti.

Kartanon alta löydetyt esineet voidaan jakaa kahteen ryhmään. Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat ne esineet, jotka ovat joutuneet kartanon alle rakennustöiden yhteydessä (1770-luvulla) ja toiseen ne esineet, jotka ovat päätyneet kartanon alle myöhemmin.

Ensimmäisen ryhmään kuuluvat seuraavat esineet: Puinen sangan katkelma, vaarna, muurarin hierrin sekä puinen lasta. Vaarna löytyi puuroskan joukosta, jota kartanon alla oli runsaasti. Vaarna, muurarin hierrin ja puinen sanko löytyivät paikoista, joihin ei ole ollut pääsyä nykyisen rakennuksen valmistumisen jälkeen. Sanko on kalkkijäljistä päätellen peräisin laastisangosta, ja se on hylätty katkeamisen takia. Samoin on käynyt myös hiertimelle, joka löydettyäessä oli halki. Lastassa on keltaisia maalijälkiä, mikä viittaa kartanon ulkomaalauksessa käytettyyn keltamultaan.

Kartanon alle myöhemmin joutuneita esineitä löytöjen joukossa ovat: Kaksi kappaletta puisia nimilappuja, pullo ja rikkoutuneen pullon kaula. Nimilaput on veistetty ohuista päleistä ja niihin on kirjoitettu lyijykynällä latinaksi kasvien nimiä ("Adonis Aestivalis" ja "Nigella Damasiana"). Käsialasta päätellen ne voisivat olla 1800-luvulta, mutta tarkempaa ajoitusta niille ei voida antaa. Nimilaput löytyivät kivijalan vierestä, läheltä tuuletusaukkoa, jonka kautta ne ovat todennäköisimmin kartanon alle joutuneet. Löydöissä oleva pullonkaula on valmistettu 1700- ja 1800-luvun taitteessa, lasipullo on uudempi - tämän vuosisadan alkupuolelta. Edellämainittujen lisäksi kartanon alla havaittiin säilyketölkkejä, Finnairin etiketillä varustettu viskipullo yms. uudempia esineitä, joita ei kuitenkaan otettu talteen. Uusimmat esineet keskittyivät selvästi huoneen A3 ja C-osan väliselle oviaukolle.

Ainoat kellareista tehdyt löydöt ovat peräisin huoneen A3 lattiasta. Kaivettaessa esiin huoneen A3 ja kellareiden C-osan välisen oven kynnyksiveä, löydettiin lattian täytemaasta liitupiipun

varren katkelma sekä rautanaula, joista kuitenkin puuttuvat kaikki ajoitukselliset piirteet (löydöt 90367:8-9).

2.6. Terassin koekaivaus

Jaana Pietilä

KP 3 (=24,35 m/mpy)

Mittausten lisäksi kellareiden laajuutta tutkittiin nykyisen päärakennuksen itäpuolisella terassilla, jonne avattiin 3 m²:n suuruinen koeoja koordinaatteihin 510-511/229. Koeojan paikan määrittelyssä auttoi holvista C1 kivijalan reiän läpi terassille viety mittatikku ja holvin B2 itäseinässä havaittu suljettu oviaukko, joiden välille koeoja sijoitettiin.

Nurmikerroksen alla oli 15 cm paksuinen puutarhamultakerros, jonka alla 5 cm hiekkakerros. Näiden kerrosten alta paljastui maansekainen kerros, jossa oli laastia, tiiliä, tiilimurskaa ja kiviä nyrkinkokoisista päänkokoisiin. Ehjiä rakenteita ei havaittu. (kuvat)

Sekoittuneen massan alin kerros oli löyhää ja suurempien kivien väleihin valui irtomaata. Koeojan kokonaissyvyys tässä vaiheessa oli noin 30 cm. (Negatiivit 108 632 ja 633; Kartta 1.10, taso 1).

Ojaa jatkettiin metrin verran pohjoiseen, jolloin puutarhamaan alta paljastui itä-länsisuuntainen seinärakenne.

Suuri tasainen luonnonkivi (n. 65x30 cm) liittyy laastilla kahteen etelä-pohjoissuuntaiseen tiileen (paremmin säilynyt n. 30x15 cm:n kokoinen) (neg. 108 635 ja 636). Ojan eteläpää kaivettiin samaan tasoon keskellä olevan kuopan kanssa. Maa oli multaista hiekkaa, jossa seassa oli laastia ja tiilimurskaa. Seinärakenteen lisäksi muita rakenteita ei havaittu. Rakenteen pohjoispuolella isohkojen kivien alla oli väljää tilaa, johon valui irtomaata.

Kaivamista jatkettiin seinärakenteen eteläpuolella: ison kiven alta tuli näkyviin laastilla kiinni olevia tiiliä, laakea haljennut kivi ja kallistuneita holvikiviä. Holvikivien alta tuli esiin aukko, josta näkyi taskulampun valossa painunutta holvia ja muurattua kiviseinää. Pohjoispuolella seinää oli haljennut suurehko kivi, jonka pinnassa oli vielä laastia.

Alue puhdistettiin ja eteläisimmän ruudun (510/229) hiekka/sekoittunut kerros tasoitettiin. Esiin tuli muutama liuskekilohkare, jotka olivat kiinni toisissaan laastilla ja ilmeisesti vielä kiinni suuremmassa, laastia ja tiiliä sisältävässä möhkäleessä. Rakennejäänteiden välissä oli hiekkaa. (Kartta 1.10, taso 3; Kuvat 108 638 ja 641, negat. 108 639 ja 640, Dia 33185).

Kaikesta päätellen kyseessä on sortunut tai romahdutettu holvi. Mittauksissa todettiin, että löytynyt seinämuurin osa on samassa tasossa ja samansuuntainen nykyisen kivijalan sisään jäävän kellarin C1:n ja B2:n välisen seinän kanssa. Sekoittunut maakerros on todennäköisesti purkutyössä syntynyttä jätettä, jota on käytetty holvien täyttömaana. Alueen kaivaminen jätettiin tähän, koska tarpeellinen osa seinärakenteesta oli esillä. Alue peitettiin ja ennallistettiin (negat. 108 645).

Terassin muulta alueelta linjan $x=512$ eteläpuolella tehtiin koepistoja T-piikillä. Piikin kärkeen tarttui n. 30 cm syvyydestä laastia. Piikin aikaansaamien vaimeiden kumahdusten perusteella terassin alla saattaa olla muitakin rakenteita tai rakennejäänteitä.

Terassin koekaivauslöydöt

Löydöt ovat etupäässä eläinten luita ja pullo- sekä ikkunalasin katkelmia (löydöt 93067:10-24). Ne ovat saattaneet joutua täytemaakerrokseen holvin purku- ja täyttötöiden yhteydessä. Ajoitukseltaan lasin katkelmat ovat aikaisintaan 1700-lukua. Muut edustavat myöhempää aikaa, kuten kirkas ikkunalasin pala, joka voi olla 1800-luvulta ja ainakin ennen 1950-lukua käytössä ollut. Niiden maahan joutuminen saattaa johtua kartanon 1800- ja 1900-luvun rakennus- ja kunnostustöistä. Kivisavikeramiikan paloista suurempi viittaa 1700-lukuun (93067:10) ja pienempi (93067:23) kenties aikaisempaan, jopa 1600-lukuun.

2.7. Yhteenveto

Kellareiden C-osassa ja terassin koekaivauksessa tehdyt havainnot osoittavat selvästi, että kellarit ovat alunperin olleet osa kivikartanoa. Kellareissa ei pintapuolisen tarkastelun pohjalta voi erottaa eri rakennusvaiheita. Ainoastaan nykyisen kartanon rakentamiseen liittyvät muutostyöt ovat erotettavissa.

Kivirakennuksen rakenteita on hyödynnetty nykyisen puurakennuksen rakentamisen yhteydessä; käyttökelpoiset kellariholvit on muutettu puurakennuksen kellareiksi ja puurakennuksen sokkeli on rakennettu osittain kivirakennuksen seinien varaan. Todennäköisesti myös osa puukartanon kivirakenteiden rakennuskivistä (sokkeli, uuninperustukset) on kivirakennuksesta peräisin. Kivirakennuksen purkujätettä on käytetty ainakin terassin ja holvien täyttämiseen. Rauniot on peitetty ohuella, puhtaan hiekan kerroksella.

Lähteissä mainituista kellareista ainakin neljä on yhä paikannettavissa (A2,3, C1 ja B2). Kivikartanon pohjoisseinä on sijainnut kellareiden A3 ja C1 pohjoissivujen tasolla, ja siinä on ollut ainakin yksi ikkuna (mahdollisesti kaksi) ja ovi pohjoiseen päin. Rakennuksen eteläseinä ei ole paikannettavissa, mutta luultavasti se sijaitsee kellareiden A2, B2 ja B1, pannuhuoneen ja A1:n välissä, missä nykyisen seinämuurin paksuus on lähes kaksi metriä. Kellareiden A2 ja 3 länsiseinät ovat oletettavasti kivikartanon alkuperäistä länsiseinää. Rakennuksen itäseinää ei paikannettu, mutta se sijaitsee oletettavasti jossain kohtaa terassia. Rakennus on siis ollut ainakin 13 metriä leveä ja 15 metriä pitkä, todennäköisesti kuitenkin suurempi. Mikäli rakennus on ollut pohjakaavaltaan suorakaiteenmuotoinen, se on sijainnut itä-länsisuuntaisesti nykyiseen rakennukseen nähden poikittain ja rinteeseen nähden pitkittäin, mikä selittäisi kellaripuoliskojen keskinäiset korkeuserot.

3. PIHAPIIRIN KOEKAIVAUS

Satu Frondelius

Satu Rinnemaa

Kartanon pihapiirissä tutkittiin kartanoalueen stratigrafiaa ja etsittiin kartanon varhaisempiin vaiheisiin liittyviä rakenteita. Tätä varten avattiin päärakennuksen itäpuolelle koeoja (kaivausalue A) ja kaksi koekuoppaa (1 ja 2) (kartta 1.2).

3.1 Koeoja A

505-520/242 , KP 25.64 m/mpy, löydöt 93067:25-64

Kaivausalue A sijaitsi Melkkilän kartanon päärakennuksen itäpuolella, n. 10 m päärakennuksesta terassin alapuolella. Paikalle avattiin 1x15 m:n koeoja pohjois-etelä-suunnassa.

Alueelta poistettiin nurmikko lapioin. Aivan alueen eteläpäässä heti nurmikön alapuolella oli selkeärajainen hiekkainen alue, (kartta 1.11, pintavaaitus) ilmeisesti jäänteinä vanhasta puistokäytävästä. Kaivausalueen keskeltä (510-17/242) 7 metrin alalta kaivettiin lapiolla kerrosta 1 noin 50 cm alaspäin. Maa oli hiekansekaista multaa jossa ei ollut kiviä tms. karkeampaa ainesta. Alueen pohjoispäässä noin 50 cm syvyydessä havaittiin kivistä ja nokista maata (kartta 1.12, taso 1, negatiivi 108 630). Koska alueen eteläpäässä ei havaittu vastaavaa katsottiin, että olisi tarkoituksenmukaista keskittää kaivaus alueen pohjoispäähän, ruutuun 513-16/242.

Tästä alaspäin kaivettiin lastalla. Kerros 2 kaivettiin luonnollisen tason mukaisesti nokimaan yläreunaa seuraten. Nokimaan raja oli hyvin selväpiirteinen, sen ja pintakerroksen hiekkaisen mullan välissä oli ohut hiekkakerros. Alueen keskivaiheille keskittyi kiviä ja nokimaata (kartta 1.12, taso 2, negat. 108 631). Kiviröykkiön laajuuden tutkimista varten poistettiin lisää nurmikkoa kahden neliömetrin alueelta ruuduista 514-15/241, mutta koska myöhemmin osoittautui, että vanhin kerros oli löydetyn kivikeskittymän alapuolella, em. ruutuja ei koskaan kaivettu.

Kerroksessa 3 kaivettiin nokimaata pois ja sen alta paljastui lisää kiviä ja tiiliä alueen eteläpäästä. Kivet ja tiili näyttivät keskittyvän luode-kaakko-suuntaisesti metrin levyiselle alueelle ruutuun 514/242 (kartta 1.13, taso 3, negat. 108 634). Nokimaa sisälsi runsaasti palanutta puuta ja rapautunutta kiviainesta. Siellä täällä oli myös punertavaa mahdollisesti palanutta hiekkaa. Kerroksessa 4 nokimaa ja kivet poistettiin. Nokimaan paksuus vaihteli ja paksuimmillaan se oli kivien ympärillä (20-30cm). Nokimaan alla oli mullan ja hiekan sekainen yhtenäinen maa (Kartta 1.13, taso 4). Tässä vaiheessa kaivetun alueen syvyys oli noin 80 cm.

Kaivettavaa alaa supistettiin eteläpäästä metrillä. Näin muodostui pohjamaahan saakka kaivettu alue (ruudut: 514-16/242).

Tason 4 jälkeen kerroksen 5 kaivamista jatkettiin lapiolla. Hiekkainen multa muuttui kosteammaksi ja savisemmaksi. Kerroksesta 5 saatiin melko runsaasti löytöjä: punasavikeramiikan paloja, lasia, naudan luita (teurasjätettä, luut olivat pilkottuja) ja laastinpaloja. Mitään selkeästi ajoittavaa ei kuitenkaan havaittu. Noin 30 cm tason 4 alapuolelta tuli kaivettaessa näkyviin alueen eteläpäästä kivi- ja tiilikasa, joka sisälsi myös jonkin verran kalkkikiveä ja laastia. Kivet olivat pienehköjä ja tiilet paikoilleen rapautuneita. Kasa oli hyvin tiivis. Mitään selkeitä viitteitä mahdollisesta rakenteesta ei kuitenkaan havaittu.

Vähitellen koko alueelta, selvimmin pohjoispäästä paljastui puukerros, joka oli melko hyvin säilynyt (kartta 1.14, taso 5, negat. 108 637). Puukerros kaivettiin varovasti esiin. Se muodostui tasaisesti asetetuista ja yhdensuuntaisista puista (puunsiyöt saamaan suuntaan) jotka olivat painuneet kiinni toisiinsa, joten niiden leveyttä oli vaikea arvioida. Kaivausalueen eteläpäässä puut olivat painuneet kivien ja tiilien väliin ja olivat huonommin säilyneet (kartta 1.14, puukerros, negat.108 672 ja kuva 108673; dia 33186). Ilmeisesti puukerros oli alunperin ollut kivi- ja tiilikasan päällä, mutta painunut maan painon alla kivien väleihin ja alemmalle tasolle.

Kerroksen 6 kaivamista jatkettaessa puukerros poistettiin, jolloin se osoittautui noin 3 cm paksuksi. Puiden alapinnalla oli näkyvissä kaarnaa. Puukerroksen alla maa oli sekoittunutta sisältäen hiekkaa, tiilimurskaa, kalkkikiveä, laastia ja pieniä kiviä. Alueen eteläpään kivikasassa oli myös tiiliä ja laastia (kartta 1.14, taso 6).

Kerrosta 7 kaivettiin edelleen alaspäin. Kivet poistettiin. Löytöjä ei enää tullut. Maa oli kosteahkoa ja sisälsi runsaasti pikkukiviä, lähes soraa.

Lopuksi alue kaivettiin lapiolla puhtaaseen pohjamaahan saakka. Pohjamaa oli hyvin kosteaa, savensekaista hiekkaa. Kaivannon syvyys oli enimmillään 145 cm. Alueen länsiprofiili piirrettiin (kartta 1.15) ja kaivauksen eri maakerroksista otettiin näytesarja. Pohja vaaittiin (kartta 1.11, pohjavaaitus).

Alueen A löydöt koostuivat lähinnä lasista, keramiikasta, naudan luista ja parista rautanaulasta. Jonkinlaisen ajoituksen antavat koristelemattomat liitupiipun palaset ja kaakelin palat jotka ovat ilmeisesti 1700-luvulta. Kerros 5 osoittautui eniten löytöjä sisältäneeksi.

Huomattavin havainto olivat paksut täytemaakerrokset pohjamaan päällä. Täytemaa on ehkä tuotu paikalle nykyisen päärakennuksen rakentamisen yhteydessä, maamassoilla piha on muotoiltu nykyiselleen. Kaivauksessa löytyneiden kivi- ja tiilikeskittymien ja puukerroksen luonteen selvittämiseen ei näin pieni kaivausalue riitä, niiden laajuus ja merkitys voitaisiin selvittää vain laajemmilla kaivauksilla. Puukerros saattaa olla tiehen tai jonkinlaiseen rakennukseen liittyvä rakenne. Puukerroksesta ja sen alapuolelta ei saatu mitään löytöjä.

Koekuopitus 3.2

Koekuoppa 1

Ruutu: 498.25/237.25

$Z_{\text{pinta}} = 23.45 \text{ m/mpy} / Z_{\text{pohja}} = 22.75$; $KP3 = 24.35$

Löydöt 93067:65-69

Koekuoppa 1 kaivettiin päärakennuksen itäsivulla olevan terassin eteläpuolelle, heti terassin reunan ulkopuolelle (kartta 1.2). Kuoppa kaivettiin 75x75 cm:n kokoiseksi. Kaivettaessa maa osoittautui erittäin paljon puiden ja pensaiden juuria sisältäväksi, mikä vaikeutti kaivamista. Havaittuja maakerroksia voi luonnehtia seuraavasti (pinnasta pohjaan päin):

1. multakerros n. 25 cm.
2. kellertävä hiekka n. 15 cm.
3. multa n. 20 cm.

Kuoppa kaivettiin kokonaisuudessaan n. 50 cm:n syvyiseksi, mutta kuopan kaakkoiskulmassa kaivettiin syvemmällekin, n. 70 cm:n syvyyteen. Kaakkoiskulmassa päästiin mullan läpi laasti- ja tiilimurskaa sisältävään kerrokseen (kerros 4), joka alkoi n. 60 cm syvyydessä ja ilmeisesti jatkui vielä syvemmälle. Palokerrosta kuopassa ei havaittu.

Löydöt: Vanhaa vihreää ikkunalasia runsaasti. Ikkunalasi on ilmeisesti 1600-luvulta, toisissa paloissa on retusoitu reuna ja jälkiä lyijypuitteista. Jonkin verran löytyi myös sekä vanhaa että modernia astialasia ja muutamia luita sekä yksi naula. Kaikki löydöt olivat n. 40 cm:n syvyydeltä, kerrosten 2 ja 3 rajalta.

Koekuoppa 2

Ruutu: 515/248

$Z_{\text{pinta}} = 22.89 \text{ m/mpy} / Z_{\text{pohja}} = 21.78$; $KP2 = 25.64$

Löydöt 93067:70-75

Koekuoppa 2 kaivettiin Melkkilän kartanon päärakennuksen itäpuolelle, 5 metriä kaivausalue A:sta itään (kartta 1.2).

Myös tämä koekuoppa kaivettiin 75x75 cm:n kokoiseksi ja syvyyttä sille tuli 111 cm. Pohjamaata ei tavoitettu, koska kuoppa tuli liian syväksi ja kapeaksi kaivamiseen. Maakerroksia voi luonnehtia seuraavasti (pinnasta pohjaan päin):

1. Pintamulta n. 20 cm
2. Punertava täytehiekkä n. 20 cm
3. Värjäytynyt hiiltä sisältävä hiekka n. 25 cm
4. Vaalea hiekka n. 15 cm
5. Palokerros n. 10 cm
6. Vaaleahko hiekka n. 10 cm
7. Tumma, savinen ja kostea hiilen ja palamattoman puun sekainen kerros n. 20 cm

Kuopan kerrostumat vastaavat suurelta osin kaivausalue A:n kerroksia, tässä kuopassa myös oli alueen A tapainen puukerros.

Löytöjä kuopasta oli vähän ja ne keskittyvät kerroksiin 3 (ikkunalasia, liitupiipun pala, keramiikkaa) ja 7 (vihreää lasia ja lehmän tai hevosen hammas).

4. RÖYKKIÖKAIVAUS

4.1 Johdanto

Marjut Mäkelä

Kolmannen itsenäisen työmaan Melkkilän koekaivauksissa muodosti paikalla tehty röykkiökaivaus. Vastapäätä kartanon pääsisäänkäyntiä (rakennuksen pohjoispäädyssä) sijaitsee matala maansekainen kiviröykkiö. Röykkiö on n. 27 metrin päässä rakennuksesta aivan villintyneen puistometsän reunassa (ks. kartta 1.2). Röykkiön halkaisija on n. neljä metriä ja korkeus metri. Röykkiötä peitti kauttaaltaan harva n. 20 cm korkea aluskasvillisuus. Päällepäin röykkiöstä näkyi harvakseltaan sammaleisia kiviä. Röykkiötä reunusti selvä, pienehköistä kivistä tehty kehä.

Röykkiöön liittyy perimätieto, jonka mukaan siihen on haudattu taloa 1700-luvun lopulla isännöinyt Johan Henrik Hästesko. Röykkiö mainitaan myös Raakel Ali-Melkkilän Melkkilän historiassa, jossa sitä on luonnehdittu "hiidenkiuasmaiseksi". Sijaintinsa puolesta röykkiö voisi jonkinlaisena rakennejäänteenä liittyä mm. vuoden 1683 reduktiokatselmuksessa¹⁷ mainittuihin rakennuksiin miespihan pohjoissivulla.

Koska röykkiö on selvästi ympäristöstään poikkeava rakenne, ja koska siihen liittyi perimätietoa sekä mahdollinen yhteys Melkkilän vanhempaan rakennuskantaan, päätettiin se kaivaa. Samalla röykkiö tarjosi mahdollisuuden harjoitella röykkiökaivamisen metodiikkaa.

4.2 Työvaiheet

Raija Ylönen

Röykkiö sidottiin pihapiirin kordinaatistoon vetämällä sen yli kaksi toisiaan nähden kohtisuoraa linjaa niin, että röykkiö jäi linjojen risteyskohtaan. Linjat ovat $y=213$ ja $x=552$. Linjoille, röykkiön itä- ja länsipuolelle sekä etelä- ja pohjoispuolelle laitettiin paalut, ja pohjois-etelä suuntaiselle linjalle pingotettiin naru. Röykkiön neljä eri sektoria nimettiin kirjaimilla A-D luoteis-sektorista alkaen vastapäivään, eli lounainen sektori on B, kaakkoinen C ja koillinen D.

¹⁷ VA 6944

Lähistöltä valittiin iso, kiinteä, teräväkulmainen kivi kiintopisteeksi (=kp 2). Kivi sijaitsee pisteestä 552/213 8,80 m suuntaan 39 goonia ja sen korkeus on 24,13 mmpy.

Ennen kaivamista ja kasvillisuuden poistoa röykkiö kuvattiin (negat. 108 647). Koko röykkiön päältä poistettiin kasvillisuus (mm. kielo, mansikka, ketunleipä, pihlaja, vaahtera). Tässä yhteydessä löytyi kaksi taottua rautakoukkua (tai koukulle taitettua naulaa), joita ei otettu talteen, koska ne löytyivät pinnasta.

Linjoilta $x=552$ ja $y=213$ vaaittiin profiililinjat, jotta röykkiön korkeus ja muoto olisivat helposti havaittavissa kartoista (kartta 1.16). Röykkiö on noin 25.00-25.80 mmpy.

Röykkiöstä päätettiin kaivaa vain toinen puolisko. Päädyttiin sektoreihin C ja D, eli röykkiön läntiseen puoliskoon. Tällä puolella uloin kivikehä oli selvimmin havaittavissa, ja itäpuolisko olisi ollut puun juurien takia hankalampi kaivaa.

Kasvillisuuden poiston jälkeen röykkiö piirrettiin (kartta 1.17, taso 0) ja valokuvattiin (kuva 108 648 ja negat. 108 649).

Röykkiötä päätettiin kaivaa kivikerroksittain siten, että kiviä poistettaisiin kerroksittain ylhäältä alaspäin, eikä röykkiön muotoa noudattaen koko alueelta, koska tällöin mahdollinen rakenne voisi jäädä huomaamatta. Löydöt päätettiin ottaa talteen yksitellen, merkiten ylös tarkat x- ja y-kordinaatit sekä korkeus z. Maa kivien välistä kaivettiin lastalla, mutta sitä ei seulottu.

Päällimmäisenä oli suurehkoja, irtonaisia kiviä. Näytti siltä, että nämä kivet olisi myöhemmin heitelty muiden kivien päälle, koska ne eivät olleet huolellisesti aseteltuja, kuten alemmat kivikerrokset, ja koska niiden päällä kasvoi muihin kiviin verrattuna vähemmän sammalta. Päällimmäiset kivet poistettiin (= ensimmäinen kivikerros). Maa kivien välissä oli puhdasta, kuohkeaa multaa, jonka seassa oli runsaasti tiilenmuruja ja vähän laastinmuruja. Näiden lisäksi ensimmäisestä kerroksesta löytyi yksi vihreälasitteinen punasavikeramiikan pala. Kerroksen paksuus keskeltä mitattuna oli n.20 cm. Taso 1 valokuvattiin (negat. 108 650), mutta ei piirretty, koska kerroksen aikana ei tullut esiin uusia kiviä. Kivistä mitatut vaaitukset merkittiin karttaan tasosta 0.

Tason 1 jälkeen poistettiin irti lähtevät kivet. Kivet vaaittiin ja vaaitusluvut lisättiin karttaan tasosta 0. Kaivamista jatkettiin niin pitkälle, kunnes kiviä voitiin jälleen poistaa, eli tasoon 2. Kerroksessa 2 maa oli kivien välissä edelleen multaa, jonka seassa oli runsaasti tiilimurskaa. Löydöissä oli useita paloja vanhaa ikkunalasia, kaksi palaa palamatonta eläimen luuta ja hampaita, kuonaa, rautanaula ja fajanssin pala. Taso 2 oli noin 30 cm:n syvyydessä. Taso piirrettiin (kartta 1.17) ja valokuvattiin (negat. 108 651).

Tasossa 2 saattoi selvästi havaita, että röykkiö muodostui sisäkkäisistä kivikehistä. Keskellä oli isoja silmäkiviä (halkaisija n. 50 cm), joita oli esiin kaivetun osan perusteella ainakin kaksi;

kaivamattoman puoliskon alla näitä saattoi olla lisää. Näiden kivien ympärillä oli kolme siikkäistä kivikehää, joista kaksi sisimmäistä oli tehty isommista ja uloin pienemmistä kivistä. Uloin kehä sijaitsi hieman kauempana niin, että edellisen kehän ja tämän väliin jäi leveä multakaistale, jolloin uloin kehä muodosti rökkiölle selvän reunan. Kivet oli aseteltu tiiviisti lähelle toisiaan ja niiden välissä oli multaa. Kivikehien päälle oli myös laitettu yksittäisiä kiviä. Koska sisimmät kivet olivat niin suuria, että niiden liikuttelu oli mahdotonta, ja koska rökkiön rakenne oli saatu selville, päätettiin kaivausalueita pienentää puoleen, eli kaivettiin 1/4:a koko rökkiöstä. Kaivettavaksi valittiin sektori C.

Dokumentoinnin jälkeen tasosta 2, sektorin C alueelta, poistettiin irti lähtevät kivet ja kaivamista jatkettiin kerrokseen 3. Maa oli edelleen kuohkeaa multaa, ja tiilen sekä laastin paloja esiintyi edelleen. Ikkunalasin paloja löytyi neljä ja niiden lisäksi pala kuonaa. Kerroksen 3 aikana rökkiön kehämäinen rakenne kävi yhä selvemmin ilmi. Taso 3 oli n. 40 cm:n syvyydessä. Taso valokuvattiin (kuva 108 652), mutta tässä vaiheessa ei katsottu tarpeelliseksi piirtää sitä, sillä havaittavissa ei ollut mitään rakenteellisia muutoksia.

Koska aikaa rökkiön kaivamiseen oli vähän, päätettiin kaivausalaa edelleen pienentää. Kehässä olevat isot kivet jätettiin paikalleen, mutta koska haluttiin varmistaa mitä mahdollisesti oli kivien ja mullan alla, kaivettiin keskimmäisen ja uloimman kivikehän välistä kaistale, jossa tasossa 3 näkyi vain multaa. Koska kiviä tässä vaiheessa piti poistaa, päätettiin taso 3 piirtää (kartta 1.17).

Kerroksessa 4, mullan seassa, oli edelleen tiilimurskaa, mutta nyt enimmäkseen vaaleampaa eikä yhtä punaista kuin ylemmissä kerroksissa esiintynyt tiili. Kun multaa oli kaivettu n. 10 cm, paljastui sen alta kiven ja laastin sekaista rakennelmaa. Kun rakennelmaa oli kaivettu enemmän esille kävi ilmi, että siinä oli laastin ja kiven sekaista muurausta. Jotta muurauksen tarkoitus ja mahdollinen suunta selviäisi, päätettiin kaivausalueita laajentaa. Laajennusta ei tehty systemaattisesti kordinaatiston mukaan, vaan aluetta laajennettiin pohjoiseen sektorin D alueelle, länteen uloimman kivikehän ulkopuolelle ja etelään sektorin C alueella sen mukaan, minne muuraus olisi voinut jatkua. Sektorin D puolelta poistettiin kiviä (vaaitusluvut merkittiin karttaan tasosta 0), ja multa kaivettiin lapiolla siihen asti kunnes laastia tai laastimurskaa alkoi tulla esille, jonka jälkeen kaivamista jatkettiin lastalla ja harjalla. Samalla jatkettiin kaivamista sektorin C puolella. Ajan vähyden vuoksi löytöjä ei voitu enää ottaa yksitellen talteen, vaan ne otettiin nyt ruuduittain (1m x 1m).

Muurausta kaivettiin pituussuunnassa esille n.2 m ja kävi ilmi, että se oli pohjois-eteläsuuntainen, noudattaen linjaa $y=215$. Pohjoisessa se päättyi samassa kohtaan kuin rökkiön uloimmat kivet, eli kivien alla oleva rakennelma ei ainakaan sillä kohdalla jatkunut uloimman kivikehän

ulkopuolelle. Muuraus oli parhaiten säilynyt keskellä, missä se oli erittäin tasainen ja tehty laattamaisista kivistä ja laastista kerroksittain (negat. 108 655). Muurauksen eteläpäässä oli muutamia paikallaan säilyneitä huonokuntoisia tiiliä ja näytti siltä, että rakennelma olisi ollut tiilimuurauksen pohja. Tällä kohdalla hieman alempana muurauksen vieressä, sen länsipuolella, oli laattamaisia, sileitä kiviä (negat. 108 656). Länteenpäin, uloimman kivikehän ulkopuolelle laajennetun osan alueella muuraus ei ollut yhtä hyvin säilynyt, vaan sen saattoi hahmottaa isokokoisien laastimurskan ja kivien perusteella. Laasti kuitenkin loppui lähestyttäessä pistettä 552/216.

Kun muurauksen suunta ja läntinen reuna oli selvitetty, aluetta ei enää laajennettu, vaan muuraus kaivettiin esille ja puhdistettiin. Maalaji oli edelleen multaa, mutta sen seassa oli ylempiin kerroksiin verrattuna enemmän hiekkaa. Koko röykkiötä tarkasteltaessa voitiin siinä havaita maalajin muuttuvan hieman edetessä alimpiin kerroksiin: maalaji kehässä olevien kivien välissä oli puhdasta kuohkeaa multaa, kivien alla oli edelleen 10-20 cm:ä multaa, jonka jälkeen saattoi havaita n.5 cm:ä paksun sorakerroksen. Tämän alta paljastui joko välittömästi laastia tai sitten hiekkansekaista multaa.

Kehässä olevien kivien ja laastin välissä olevasta multakerroksesta löytyi ikkunalasin paloja, punasavikeramiikan paloja, posliinin pala, kuonaa, rautanaula, palamatonta eläimen luuta ja yksi pala palanutta luuta. Kohdasta 551,80/ 215,98 löytyi yksi, pieni hiilenpala.

Kun muuraus oli puhdistettu esille, se valokuvattiin (kuva 108 654 ja negat. 108 657) ja piirrettiin (kartta 1.18). Koska röykkiön kaivamiseen tarkoitettu aika oli käytetty ja ylitettykin, ja koska rakenteet haluttiin säilyttää mahdollista tulevaa tutkimusta varten, ei kaivamista jatkettu, vaan alue peitettiin ja entisöitiin.

4.3 Yhteenveto

Tutkimusten perusteella voidaan todeta, että röykkiö rakentuu sisäkkäisistä kivikehistä. Keskimmaisina on muutamia isoja kiviä, joiden ympärillä on kolme kehää siten, että sisin niistä on isommista kivistä ja uloin pienemmistä, hieman pitkulaisista kivistä, jotka on aseteltu pystyasentoon ja muodostavat tasaisen kehän. Kivien välissä on runsaasti kuohkeaa multaa ja kivistä on päällepäin näkyvissä vain osa. Röykkiön alla on kivistä, laastista ja tiilistä tehty tasainen muuraus, joka ainakin osittain rajautuu samalle alueelle kuin päällä olevat kivet. Röykkiön alimpien kivien ja muurauksen välissä oleva multakerros osoittaa, ettei näillä ole rakenteellista yhteyttä. Löytöjen perusteella röykkiö on rakennettu aikaisintaan 1700-luvulla.

Rakenteensa ja koostumuksensa perusteella röykkiö on todennäköisesti puutarharakenne. Muuraus puolestaan on selvä rakenne, joka mahdollisesti on peräisin paikalla aikaisemmin sijainneesta rakennuksesta. Röykkiö on joko rakennettu peittämään muuraus tai muurausta on käytetty röykkiön perustuksena.

5. YHTEENVETO JA TULKINTA

Georg Haggrén

Karim Peltonen

Vuoden 1993 tutkimuksissa saatiin varmistettua, että Melkkilän 1500-luvun kivinen kartannolinna on vastoin yleistä käsitystä yhä paikannettavissa ja jopa osittain käytössä. Lähteissä mainituista seitsemästä kellarista ainakin viisi on varmasti paikallistettu, loput kaksi sijaitsevat todennäköisesti nykyisen päärakennuksen itäpuolisen terassin alla. Kartanolinnan mittasuhteista ei ole täyttä varmuutta, mutta tulokset antavat kuitenkin suuntaa.

Päärakennuksen pohjoispuolella sijaitseva röykkiö on luultavammin 1700-luvun lopun tai 1800-luvun puutarharakennelma. Kaivauksissa röykkiön alta paljastunut kivirakenne voi olla rakennuksesta peräisin. Vuoden 1683 reduktioasiakirja mainitsee miespihan pohjoislaidalta suuren puisen asuinrakennuksen. Löydetty muuraus saattaa kuulua tähän rakennukseen, mutta asian varmistaminen vaatisi jatkotutkimuksia.

Kartoituksen yhteydessä paikallistettiin päärakennuksen pohjoispuolelta, pellolle viettävästä rinteestä kolme suurista luonnonkivistä tehtyä rakennetta, jotka sijaintinsa ja rakenteensa puolesta saattavat olla vuoden 1745¹⁸ kartassa näkyvien talousrakennusten perustuksia (kartassa 1.2 a, b ja c) yksi rakenteista on myöhemmin muutettu laatoittamalla terassiksi, jota kartanon omistajien mukaan on joskus käytetty huvitarkoituksiin (negat. 108 642 ja 643).

Päärakennuksen ja terassin eteläpuolelle kaivetusta koeojasta paljastui paksun täytemaan alta tiivistä kiveystä sekä puurakenteen jäänteitä. Ajoittavien löytöjen puutteessa kerroksen ajoituksen, laajuuden ja luonteen selvittäminen vaatisivat lisätutkimuksia.

Yhteenvetona voidaan todeta, että ilmeisesti nykyisen kartanorakennuksen rakentamisen yhteydessä Melkkilässä on tehty 1700-luvun lopulla laajoja muutostöitä, jotka ovat ratkaisevasti muuttaneet pihapiirin luonnetta ja topografiaa. Lähteissä kuvattu suljettu pihapiiri on muutettu avoimeksi puistoksi ja vanhat rakenteet on peitetty täytemaakerroksilla. Vanha 1770-lukua edeltänyt pihapiiri on kuitenkin yhä hahmotettavissa paikalta ja erityisesti kivikartanon paikallistaminen antaa siihen hyvän kiinnekohdan. Vanhimmat nyt tehdyt havainnot ajoittuvat ilmeisesti 1500-luvulle. Keskiäikää ei tämän koekaivauksen yhteydessä tavoitettu, mutta Melkkilän vanhimmat kerrostumat saattavat olla hyvin säilyneinä täytemaakerrosten alla.

¹⁸ Melkkilän tiluskartta 1745.

6. LÄHTEET JA KIRJALLISUUS

Painamattomat lähteet

Maanmittaushallituksen arkisto. Melkkilän tiluskartta 1745. Helsinki.

Turun Maakuntamuseo (TMM). Melkkilän kartanon kulttuurihistoriallista arvoa koskeva lausunto museovirastolle 15.9.1989. Museoviraston rakennushistorian toimiston arkisto. Helsinki.

Valtionarkisto (VA)
Reduktioasiakirjoja
6944

Valtionarkisto
Topografica
Perniö
Mälkilä/Melkkilä

Painetut lähteet

Ali-Melkkilä, Raakel, Melkkilän historia. Perniö 1972.

Anthoni, Eric, Finlands medeltida frälse och 1500-talsadel. Skrifter utg. av Svenska litteratursällskapet i Finland 442. Helsingfors 1970.

von Cöhler, Thure, 1834. Beskrifning öfver Bjerno Socken. s.l..

Gardberg, C.J., 1987. ARS Suomen taide, osa 1. Helsinki.

Litzén, Veikko. Perniön historia I. Salo 1980.

Nikander, Gabriel ja Jutikkala, Eino, Säterier och storgårdar i Finland II. Helsingfors s.a.

Salonen-Salmo, Helmer ja Knaapinen, M. A, Perniön pitäjä. Turku 1930.

Suuri maatilakirja I. Turun ja Porin lääni. Kuopio 1963.

Perniö Melkkilä / SUKKA-projekti 1993

Liite 1 / Kartta- ja piirrosluettelo

1.1 1,5 kertainen suurennos peruskarttalehdestä 20 122 PERNIÖ.

1.2 Asemapiirros 1:500.

1.3 Kellareiden pohjakaava 1:100.

1.4 Kellareiden pohjakaava 1:50.

1.5 Kellareiden leikkaus d-d pohjoiseen 1:100.

1.6 Kellareiden leikkaus e-e länteen 1:100.

1.7 Kellareiden leikkaus F-F etelään 1:50.

1.8 Kellareiden leikkaukset F-F ja G-G pohjoiseen 1:50.

1.9 Kellareiden leikkaus H-H ja J-J itään 1:50.

1.10 Kaivausalue B, pinta ja tasot 2 ja 3, 1:25.

1.11 Kaivausalue A, pinta- ja pohjavaaitus, 1:50.

1.12 Sama, tasot 1 ja 2, 1:25.

1.13 Sama, tasot 3 ja 4, 1:25.

1.14 Sama, tasot 5 ja 6, 1:25.

1.15 Sama, profiili länteen, 1:10.

1.16 Röykkiö, profiilivaaitus N-S ja E-W, 1:25.

1.17 Sama, tasot: 0, 2 ja 3, 1:50.

1.18 Sama, taso 4, 1:25.

Perniö Melkkilä / SUKKA-projekti 1993

Liite 2.1 / Negatiiviluettelo

Negatiivit: 108 625 - 108 677

Kuva nro: Kohde, suunta, kuvaaja ja pvm.:

- 108 625 Melkkilän päärakennus. E-W.
- 626 Sama. NE-SW.
- 627 Kaivausalue A. NE-SW.
- 628 Kaivausalue A. SE-NW.
- 629 Näkymä päärakennukselta puistoon. W-E.
- 630 Alue A, taso 1. E-W. DF 7.9.1993
- 631 Alue A, taso 2, nokimaa. N-S. DF 8.9.1993
- 632 Alue B, taso 1. N-S. JP 8.9.1993.
- 633 Alue B, taso 1. N-S. JP 8.9.1993.
- 634 Alue A, taso 3, Kivi- ja tiilikeskittymä. W-E. SR 8.9.1993
- 635 Alue B, taso 2 seinärakenne. N-S. JP 9.9.1993.
- 636 Alue B, taso 2 seinärakenne. N-S. JP 9.9.1993.
- 637 Alue A, taso 5. E-W. SR 8.9.1993
- 638 Alue B, taso 3, seinärakenne. N-S. JP 11.9.1993.
- 639 Alue B, taso 3, seinärakenne. W-E. JP 11.9.1993.
- 640 Alue B, taso 3, seinärakenne. S-N. JP 11.9.1993.
- 641 Alue B, taso 3. S-N. JP 11.9.1993
- 642 Pohjoisrinteen kivetty terassi. N-S.
- 643 Sama. S-N.
- 644 Röykkiö ennallistettuna.
- 645 Alue B peitettynä.
- 646 Alue A peitettynä.
- 647 Röykkiö ennen kasvillisuuden poistoa. NW-SE. RY 6.9.1993.
- 648 Röykkiö kasvillisuuden poiston jälkeen. NE-SW. sama.
- 649 Sama, taso 0. E-W. RY 7.9.1993.
- 650 Röykkiö, taso 1. E-W. sama.
- 651 Röykkiö, taso 2. E-W. RY 8.9.1993.
- 652 Röykkiö, taso 3. E-W. KP 9.9.1993.
- 653 Röykkiö, työkuva, Raija Ylönen. KP 11.9.1993.
- 654 Röykkiö, taso 4, muurausta. S-N. MH 11.9.1993.
- 655 Röykkiö, taso 4, muurausta. RY 11.9.1993.
- 656 Sama, tiiliä ja laattamaisia kiviä. sama.
- 657 Röykkiö pohjaan kaivettuna, ennen entisöintiä. S-N. sama.
- 658 Välikkö B1/B2 kellarin B2 suuntaan. KP 16.9.1993
- 659 Käytävä A1/A2. sama.
- 660 KellariA2:n lattia, takana kellari A3. sama.

- 108 661 Panoraama kellarin B2 itäseinästä. KP 16.9.1993.
662 Ks. yllä. sama.
663 Kellarin B2 eteläpääty. sama.
664 Kellarin B2 pohjoispääty. sama.
665 Välikkö B1/B2, pohjoisseinä. sama.
666 Kellarin A3 länsipääty, kuvassa ovi A/C. sama.
667 Kellarin A3 pohjoissivun ikkuna-aukko. sama.
668 Kellarin A3 koillisnurkka. sama.
669 Panoraama kellarin A3 pohjoissivusta. KP 8.9.1993.
670 Ks. yllä. sama.
671 Kellarin A3 koillisnurkka. sama.
672 Alue A, Puukerros. E-W. KP 10.9.1993
673 Alue A, Puukerros. S-N. KP 10.9.1993
674 Oviaukon A/C kynnys. KP 16.9. 1993
675 Kellarin A2 pohjoispääty. sama.
676 Kellarin A2 lattialaatoitusta. sama.
677 Kellarin A2 eteläsivua. sama.

Kuvaajat:

DF Derek Fewster
MH Mika Huotari
KP Karim Peltonen
JP Jaana Pietilä
SR Satu Rinnemaa
RY Raija Ylönen

Perniö Melkkilä / SUKKA-projekti 1993

Liite 2.2. / Dialuettelo

Diat: 33180-33187

- 33180 Kellari C1, kylmämuurattu pääty. GH 10.9.1993.
- 33181 Kellari C1, länsipääty. sama.
- 33182 Kellari C1, pohjoisseinän aukko. sama.
- 33183 Kellarin C2 suuaukko. sama.
- 33184 C-osan käytävä. sama.
- 33185 Alue B, taso 3. N-S. JP 11.9.93.
- 33186 Alue A, puukerros. S-N. KP 10.9.93
- 33187 Röykkiön alainen muuraus.RY 10.9.93.

Kuvaajat:

GH Georg Haggrén

KP Karim Peltonen

JP Jaana Pietilä

RY Raija Ylönen

Löytöluettelo
korjattu 3. 11. 2010 /MN:

Marianna
Niukkanen

Perniö Melkkilä/Sukka-projekti 1993
Liite 3 / Löytöluettelo

Löydöt KM: 93067:1-116

VÄLITILA

X: Y: Z:

KM: 93067:1

Puusanka. 1 kpl. Katkennut, kaareva sankka, jonka ehjä pää muodostaa vastakaaren. pituus 29 cm.

X: Y: Z:

KM: 93067:2

Puuvaarna. 1 kpl. Teräväkärkinen tappi. pituus: 17cm, halkaisija: 2,7cm.

X: Y: Z:

KM: 93067:3

Puinen hierrin. 1 kpl. Veistetty puulevy, jossa kulmikas kahva päällä. Levy haljennut, korjattu naulaamalla. Lev: 20x11cm. Kahvan Pituus: 16cm kork.:5.5cm.

X: Y: Z:

KM: 93067:4

Puulasta. 1 kpl. Litteä puinen levy, johon veistetty leveä kärki ja kapea kahva. Pituus: 24,7cm; suurin leveys: 8,5cm.

X: Y: Z:

KM: 93067:5

Lasipullon kaula. 1 kpl. Tummanvihreän lasipullon kaula. Suussa lasinauhakoristelu. Korkki paikoillaan. Korkeus: 8,5cm.

X: Y: Z:

KM: 93067:6

Lasipullo. 1 kpl. Vaaleanvihreästä lasista puhallettu pullo. Hartiat jyrkät, maha hiukan alaspäin kapeneva lieriö. Suussa paksunnos. Korkeus: 20cm, pohjan halk.:7,5cm.

X: Y: Z:

KM: 93067:7

Puinen nimilappu. 2 kpl. Ohuesta puulevystä veistettyjä, toisesta päästä teräviä puulastoja, joissa kirjoitusta. Pituus: n.25cm, suurin leveys: 4,5cm.

KELLARI A3

X: Y: Z:

KM: 93067:8

Rautanauha (?). 1 kpl. Erittäin pahasti ruostunut.

Poislettu

Kellari A3...

X: Y: Z:

KM: 93067:9

Valkosavinen liitupiipun varsi. 1 kpl. Koristelematon, molemmista päistä katkennut.

ALUE B

X:510 Y:229 Z:/1.krs,täytemaakerros

KM: 93067:10

Kivisavikeramiikan kylkipala. 1kpl. 19 g. Ulkopinnalla ruskea suolalasiite, sisäpinta lasittamaton.

X:510 Y:229 Z:/1.krs,täytemaakerros

KM: 93067:11

Ikkunalasia. 1kpl. 2 g. Osittain iridisoitunutta.

X:510 Y:229 Z:/1.krs,täytemaakerros

KM: 93067:12

Luuta.1 kpl. 32 g.

X:510 Y:229 Z:/1.krs,täytemaakerros

KM: 93067:13

Lasia. Pullolasia. 2 kpl. 5 g. Vihreää.

X:510 Y:229 Z:/2.krs,täytemaakerros

KM: 93067:14

Ikkunalasia. 4 kpl. 3g. Vihreää.

X:510-512 Y:229 Z:/irtolöytö jätemaasta

KM: 93067:15

Kuparirengas. 1 kpl. 2g. Pieni vihertävä metallirengas, reunassa uurros,halkaisija 17 mm.

X:510-512 Y:229 Z:/irtolöytö jätemaasta

KM: 93067:16

Rautaesine. 1 kpl. 45g. Pitkä rautaniitti (?). Pituus 128 mm.

X:511 Y:229 Z:/2.krs,täytemaakerros

KM: 93067:17

Pullolasia. 5 kpl. 33g. Vihreää.

X:511 Y:229 Z:/2.krs,täytemaakerros

KM: 93067:18

Rautanaula. 1kpl. 2g. Tehdastekoinen (?), pituus 40 mm.

Alue B...

X:511 Y:229 Z:/1.krs,isojen kivien välistä

KM: 93067:19

Luuta. 3 kpl. 24g.

X:512 Y:229 Z:/3.krs,täytemaakerros, seinämuurin kohta

KM: 93067:20

Ikkunalasia. ²3 kpl. 8g. Vihreää ja ~~kirkasta~~.

X:512 Y:Z29 Z:/2.krs,täytemaakerros, seinämuurin kohta

KM: 93067:21

Luu. 4 kpl. 55g.

X:512 Y:229 Z:/3.krs,täytemaakerros, seinämuurin kohta

KM: 93067:22

Pullolasia. 2 kpl. 10 g. Vihreää.

X:512 Y:229 Z:/3.krs,täytemaakerros, seinämuurin pohjoispuoli

KM: 93067:23

Kivisavikeramiikan kylkipala. 1 kpl. 1g. Toisella puolen vaaleanruskean lasituksen jäänteitä, sisäpuoli lasittamaton

X:512 Y:229 Z:/3.krs, täytemaakerros, kivien välistä

KM: 93067:24

Pullolasia 1 kpl. 7g. Vihreää.

ALUE A

X:513 Y:242 Z:/3.krs

KM: 93067:25

Ikkunalasia. 1kpl. 3g. Vihreää.

X:513 Y:242 Z:/3.krs

KM: 93067:26

Ikkunlasia. 2 kpl. 1g. Vihertävää, ohutta.

X:513 Y:242 Z:/3.krs

KM: 93067:27

Talouslasia. 1 kpl. 1g. Vaaleansinistä.

X:513 Y:242 Z:/3.krs

KM: 93067:28

Rautanaula(?). 1kpl. 15g. Leveä kanta, pahasti ruostunut pituus 4 cm.

X:513 Y:242 Z:/3.krs

KM: 93067:29

Fajanssia. Reunapala. 1kpl. 5g. Valkoinen, ei koristelua.

Alue A...

X:513 Y:242 Z:/3.krs

KM: 93067:30

Kuonaa. 1kpl. 1g.

X:513 Y:242 Z:/3.krs

KM: 93067:31

Luuta. 2 kpl.2g.

X:513 Y:242 Z:/3.krs

KM: 93067:32

Talouslasia. 1kpl. 3g. Vihreää, paksua lasia (3 mm).

X:513-515 Y:242 Z:/irtolöytö jätemaasta

KM: 93067:33

Valkosavinen liitupiipunkappale .1kpl . 5g.

X:513-515 Y:242 Z:/irtolöytö

KM: 93067:34

Vihreä lasinpala. 1kpl. 6g.

X:514 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:35

Talouslasia. 3 kpl. 5 g. Vihreää.

X:514 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:36

Talouslasia. 1kpl. 1g. Vihreää.

X:514 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:37

Kuonaa. 1kpl. 95g.

X:514 Y:242 Z:/6.krs

KM: 93067:38

Kuonaa. 1kpl. 185g.

X:514 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:39

Luuta. 12kpl. 55g.

X:514 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:40

Punasavikeramiikkaa. Kylkipala. 1kpl. 2g. Lasitettua.

X:514 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:41

Lasia. 1kpl. 1g. Vaaleaa.

Alue A...

X:514 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:42

Punasavikeramiikkaa. Kylkipala. 1kpl. 16g. Lasitettua. Pituus 7 cm, leveys 2 cm.

X:514 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:43

Punasavikeramiikkaa. Kylkipala. 1kpl. 3g. Lasitettu.

X:514 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:44

Kivihioin (?). 1kpl. 14g. Sileä, pituus 4 cm, leveys 2 cm, paksuus 7 mm.

X:514 Y:242 Z:/4.krs

KM: 93067:45

Kuona. 1kpl. 0.5g. Turkoosi. *masunikuonaa*

X:514 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:46

Lasi. 1kpl. 1g. Kirkasta.

X:514 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:47

Lasia. 1kpl. 3g. Huonossa kunnossa.

X:514 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:48

Luu. 2 kpl. 1g.

X:514 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:49

Valkosavinen liitupiipunvarsi. 3 kpl. 4g.

X:514 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:50

Punasavikeramiikka. 1kpl. 5g. Lasittamaton, epämääräinen.

X:514 Y:242 Z:/1.krs, pintamullasta

KM: 93067:51

Rautasarana. 1kpl. 10g. Pituus 5 cm. *Konservoitu*

X:514 Y:242 Z:/6.krs

KM: 93067:52

Luu. 11 kpl. 140g.

X:514 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:53

Fajanssi. Kylkipala. 1kpl. 1g. Valkoinen lasitus, ei koristelua.

Alue A...

X:515 Y:242 Z:/7.krs

KM: 93067:54

Luu. 3 kpl. 45g.

X:515 Y:242 Z:/3.krs

KM: 93067:55

Ikkunalasia. 1 kpl. 2g. Vaaleanvihreää, ohutta.

X:515 Y:242 Z:/4.krs

KM: 93067:56

Luu. 1 kpl. 1g.

X:515 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:57

Punasavikeramiikkaa. Kylkipala. 1 kpl. 1g. Ruskealasisitteinen.

X:515 Y:242 Z:/4.krs

KM: 93067:58

Ikkunalasia. 1 kpl. 1g. Vaaleanvihreää.

X:515 Y:242 Z:/2.krs

KM: 93067:59

Punasavikeramiikka. Kylkipala. 1 kpl. 5g. Vihreälasitteista.

X:515 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:60

Luu. 1 kpl. 1g.

palanut

X:515 Y:242 Z:/5.krs

KM: 93067:61

Rautaesine. 1 kpl. 15 g. Hiukan käyrä, litteähkö esine pituus 4 cm, leveys 1 cm.

X:515 Y:242 Z:/6.krs

KM: 93067:62

Kuonaa. 1 kpl. 3 g.

Pullolasia

X:515 Y:242 Z:/6.krs

KM: 93067:63

Luuta. 4 kpl. 20 g.

X:515 Y:242 Z:/2.krs

KM: 93067:64

Rautanaula. 1 kpl. 3 g. Varreltaan litteä pituus 4 cm.

KOEKUOPPA 1

X:498.25 Y:237.25 Z:/2/3. krs

KM: 93067:65

Rautanaula. 1 kpl. 19 g. Pituus 11.2cm.

X:498.25 Y:237.25 Z:/2/3. krs

KM: 93067:66

Talouslasia. 5 kpl. 28 g. Kirkasta, ruskeaa ja vihreää.

X:498.25 Y:237.25 Z:/2/3. krs

KM: 93067:67

Ikkunalasia. 22kpl. 28g. Vihertävää, useissa pinta samentunut ja hilseilevä.

X:498.25 Y:237.25 Z:/2/3. krs

KM: 93067:68

Punasavikeramiikkaa. Kylkipala. 1 kpl. 110g. Mahdollisesti muototiilestä, kaareva.

X:498.25 Y:237.25 Z:/2/3. krs

KM: 93067:69

Luuta. 5 kpl. 21g.

KOEKUOPPA 2

X:515 Y:248 Z:/7. krs

KM: 93067:70

Talouslasia. 1 kpl. 3g. Tummanvihreää.

X:515 Y:248 Z:/3. krs

KM: 93067:71

Luuta. 1 kpl. 1g.

X:515 Y:248 Z:/3. krs

KM: 93067:72

Valkosavi. Liitupiipun varren kappale. 1 kpl. 3g. Koristelematon, pituus 2.8cm.

X:515 Y:248 Z:/3. krs

KM: 93067:73

Ikkunalasia. 3 kpl. 4g. Vihreää lasia.

X:515 Y:248 Z:/7. krs

KM: 93067:74 luu.hammas.1 kpl.33 9.

X:515 Y:248 Z:/3. krs

KM: 93067:75

Fajanssi. Kylkipala. 1 kpl. 2g. Valkoinen lasitus, ei koristelua.

RÖYKKIÖ

X:550 Y:214 Z:/4.krs, kivien ja laastin välinen multakerros

KM: 93067:76

Kattotiilen katkelma. 1 kpl. 35g. Kourumaisen tiilen reunakappale.

X:550 Y:214 Z:/4.krs, kivien ja laastin välinen multakerros

KM: 93067:77

Rautanaula. 1 kpl. 20g. Pituus 12,6 cm.

X:550,10 Y:213,50 Z:25,29/3.krs

KM: 93067:78

Ikkunalasia. 1 kpl. 0,5g. Vihreää.

X:550,35 Y:213,40 Z:25,30/3.krs

KM: 93067:79

Ikkunalasia. 1 kpl. 0,5 g. Vihreää

X:550,50 Y:213,30 Z:25,44/2.krs

KM: 93067:80

Ikkunalasia. 1 kpl. 0,5g. Vihreää.

X:550,55 Y:214,20 Z:25,26/2.krs

KM: 93067:81

Ikkunalasia. 1 kpl. 0,5g. Vihreää.

X:550,70 Y:213,50 Z:25,26/3.krs

KM: 93067:82

Ikkunalasia. 1 kpl. 0,5g. Vihreää.

X:550,70 Y:213,65 Z:25,19/3.krs

KM: 93067:83

Ikkunalasia. 1 kpl. 1g. Vihreää.

X:550,80 Y:213,95 Z:25,16/3.krs

KM: 93067:84

Kuonaa. 1 kpl. 1,5g. Lasittunut, terävsärmäinen, väri tummanvihreä.

X:550,90 Y:213,80 Z:25,34/2.krs

KM: 93067:85

Talouslasia. 1 kpl. 0,5g. Vihreää.

X:550,90 Y:213,50 Z:25,34/2.krs

KM: 93067:86

Luuta. 1 kpl. 4g. Palamatonta.

X:551 Y:215 Z:/4.krs, kivien ja laastin välinen multakerros, uloimman kivikehän alta

KM: 93067:87

Kuonaa. 1 kpl. 1g. Lasittunut, terävsärmäinen, väri vaaleansininen.

Röykkiö...

X:551 Y:215 Z:/4.krs, uloimman kivikehän ulkopuolelta

KM: 93067:88

Kuonaa. 1 kpl. 10g. Lasittunut, teräväsärmäinen, väri tummansininen.

X:551 Y:215 Z:/4.krs, uloimman kivikehän ulkopuolelta

KM: 93067:89

Punasavikeramiikkaa. 1 kpl. 17g. Epämääräinen, valkoista lietekoristelua.

X:551 Y:214 Z:/4.krs, kivien ja laastin välinen multakerros

KM: 93067:90

Lasiesineen kappale. 1 kpl. 2g. Vihreää.

pullon

X:551 Y:214 Z:/4.krs, kivien ja laastin välinen multakerros

KM: 93067:91

Talousslasia. 1 kpl. 9g. Tummanvihreää, paksua.

X:551 Y:215 Z:/4.krs, kivien ja laastin välinen multakerros, uloimman kivikehän alta

KM: 93067:92

Punasavikeramiikkaa. Kylkipala. 1 kpl. 3g. Lasittamaton, ulkopinnassa kolme uurreviivakoristetta.

X:551 Y:214 Z:/4.krs, kivien ja laastin välinen multakerros

KM: 93067:93

Punasavikeramiikkaa. Kylkipala. 1 kpl. 1g. Tumma lasite, ulkopinta rapautunut.

X:551 Y:215 Z:/4.krs, kivien ja laastin välinen multakerros, uloimman kivikehän alta

KM: 93067:94

Punasavikeramiikkaa. 1 kpl. 0,5g. Valkoinen lietekoristelu, lasite säilynyt osittain.

X:551,10 Y:215,15 Z:24,87/4.krs

KM: 93067:95

Ikkunalasia. 2 kpl. 1g. Vihreää.

X:551,45 Y:215,15 Z:24,95/4.krs

KM: 93067:96

Ikkunalasia. 2 kpl. 1g. Vihreää.

X:551,45 Y:215,20 Z:24,88/4.krs

KM: 93067:97

Lasiesineen katkelma. 1 kpl. 0,5g. Väriltään vihreä, kaareva lasinpala.

X:551,50 Y:215,10 Z:24,88/4.krs

KM: 93067:98

Fajanssi. 2 kpl. 4g. Valkoinen lasitus.

Röykkiö...

X:551,60 Y:214,35 Z:25,36/2.krs

KM: 93067:99

Talouslasia. 1 kpl. 0,5 9. Vihreää.

X:551,65 Y:213,90 Z:25,47/2.krs

KM: 93067:100

Luu. 1 kpl. 1g. Palamatonta.

X:551,70 Y:213,50 Z:24,53/1.krs

KM: 93067:101

Punasavikeramiikkaa. Kylkipala. 1 kpl. 2g. Molemmilla puolilla vihreä lasite.

X:551,75 Y:214,95 Z:24,96/4.krs

KM: 93067:102

Kuonaa. 1 kpl. 11g. *Masunikuonaa* Lasittunut, teräväsärmäinen, väri tummanvihreä.

X:551,80 Y:215,98 Z:25,02/4.krs

KM: 93067:103

Luuta. 1 kpl. 0,5g. Palanutta

X:551,80 Y:214,10 Z:25,26/2.krs

KM: 93067:104

Ikkunalasia. 1 kpl. 1g. Vihreää.

X:551,85 Y:214,60 Z:25,27/2.krs

KM: 93067:105

Rautanaula. 1 kpl. 3g. Pituus 4,4 cm.

X:552 Y:214 Z:/4.krs, kivien ja laastin välinen multakerros

KM: 93067:106

Kuonaa. 1 kpl. 17g.

X:552 Y:214 Z:/4.krs, kivien ja laastin välinen multakerros

KM: 93067:107

Ikkunalasia. 3 kpl. 2,5g. Vihreää.

X:552 Y:215 Z:/4.krs, kivien ja laastin välinen multakerros

KM: 93067:108

Lasiesineen kappale. 1 kpl. 1g. Kaarevan lasiesineen katkelma, väri vihreä.

X:552 Y:214 Z:/4.krs, kivien ja laastin välinen multakerros

KM: 93067:109

Punasavikeramiikkaa. Kylkipala. 1 kpl. 4,5g. Lasittamaton.

Röykkiö...

X:552 Y:215 Z:/4.krs, kivien ja laastin välinen multakerros

KM: 93067:110

Punasavikeramiikkaa. Kylkipala. 1 kpl. 5g. Keltainen lasite, jonka alla valkoinen lietekoristelu.

X:552 Y:214 Z:/4.krs, kivien ja laastin välinen multakerros

KM: 93067:111

Luu. 1 kpl. 6,5g. Palamatonta.

X:552 Y:215 Z:/4.krs, kivien ja laastin välinen multakerros

KM: 93067:112

Lasiesineen kappale. 1 kpl. 2g. Kaarevan lasiesineen katkelma, kirkas.

X:552,05 Y:214,17 Z:25,39/2.krs

KM: 93067:113

Fajanssi. Kylkipala. 1 kpl. 2g.

X:552,15 Y:213,75 Z:25,42/2.krs

KM: 93067:114

Kuona. 1 kpl. 33g. Lasittunutta, väri vaaleansininen.

X:552,30 Y:214,35 Z:25,27/2.krs

KM: 93067:115

Eläimen hammas. 1 kpl. 13g.

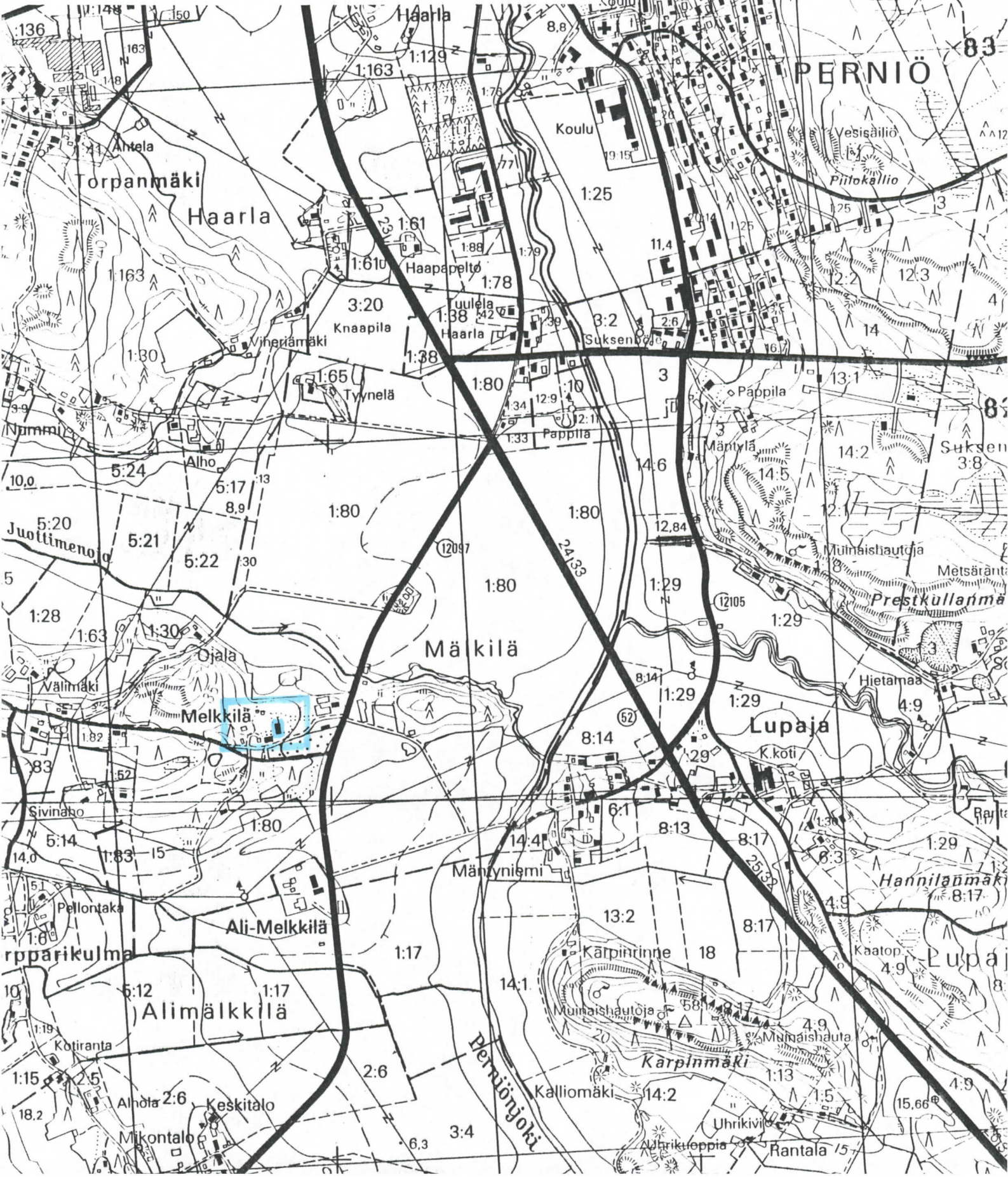
IRTOLÖYTÖ

X: Y: Z:/irtolöytö kartanon pihamaalta

KM: 93067:116

Kupariraha. 1 kpl. Kunigatar Kristiinan lyöttämä, vuosiluku 1640. Halkaisija 45mm. Löytynyt pihatietä parannettaessa röykkiön läheltä.

**PERNIÖ MÄLKILÄ MELKKILÄ
SUKKA-projekti 1993
Peruskarttalehti 2012 12 PERNIÖ
1.5 kertainen suurennos
Tutkimusalue rajattu**

PERNIÖ MÄLKILÄ MELKKILÄ

SUKKA-projekti 1993

Kartta 1

Asemapiirros

Mk 1:500

Piirt. (D. Fewster), M. Niukkanen 11.10.1993

kp 1 = 25.64 m/mpy
 kp 2 = 24.13
 kp 3 = 24.35

+ • peruslinjan koordinaattipiste, peruspiste

■ B kaivettu alue

▬ kivin tuettu terassi

✳ kuopanne

△ puutarhaistutuksia

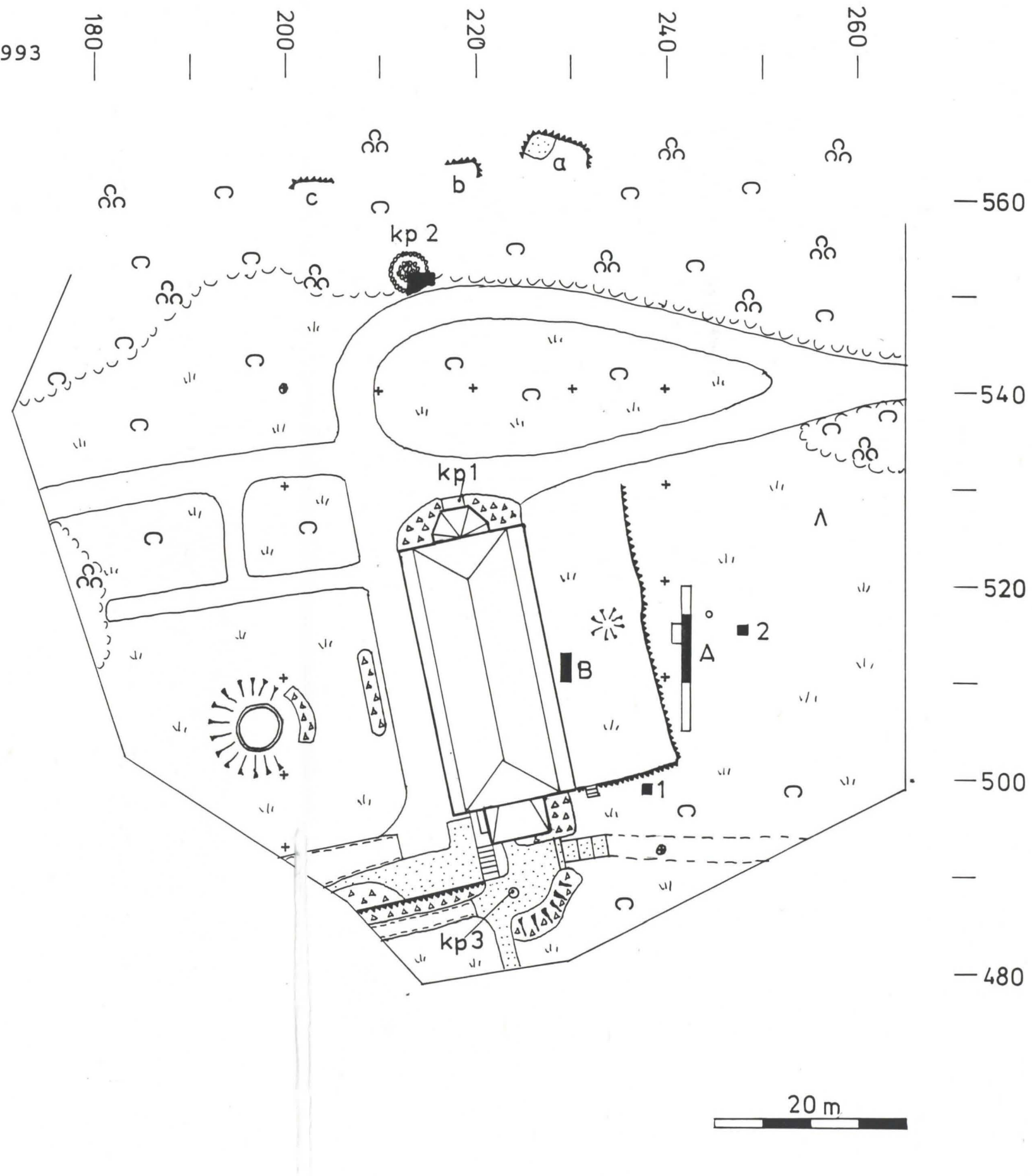
▬ pihanurmea, hiekkatie

▬ kestopäällystetty tie

▬ laattapäällysteinen pihatie

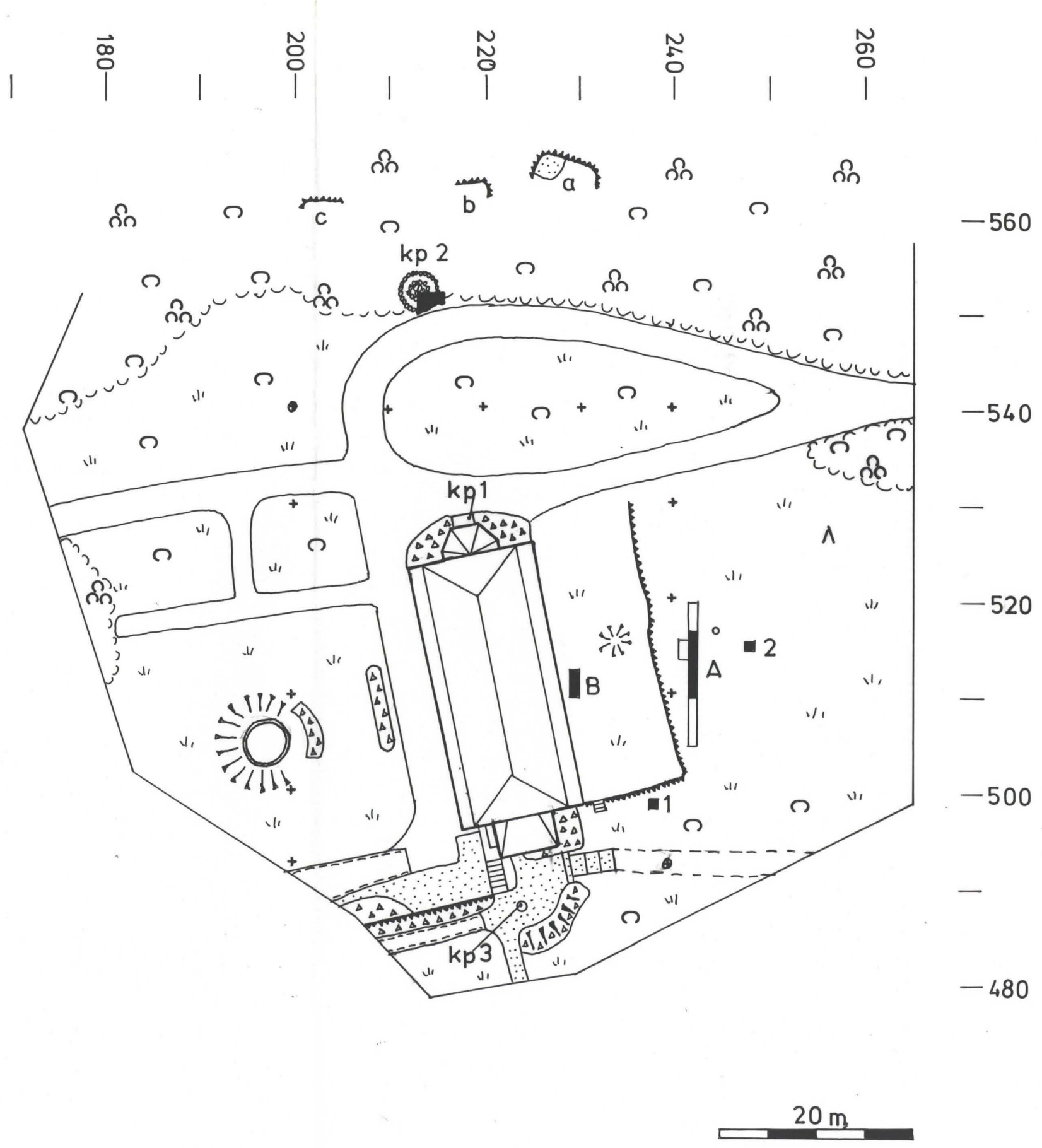
▬ pihanurmea, suuria puita

▬ tiheää metsikköä, metsänraja

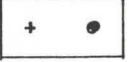

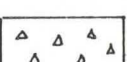

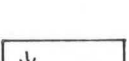

20 m

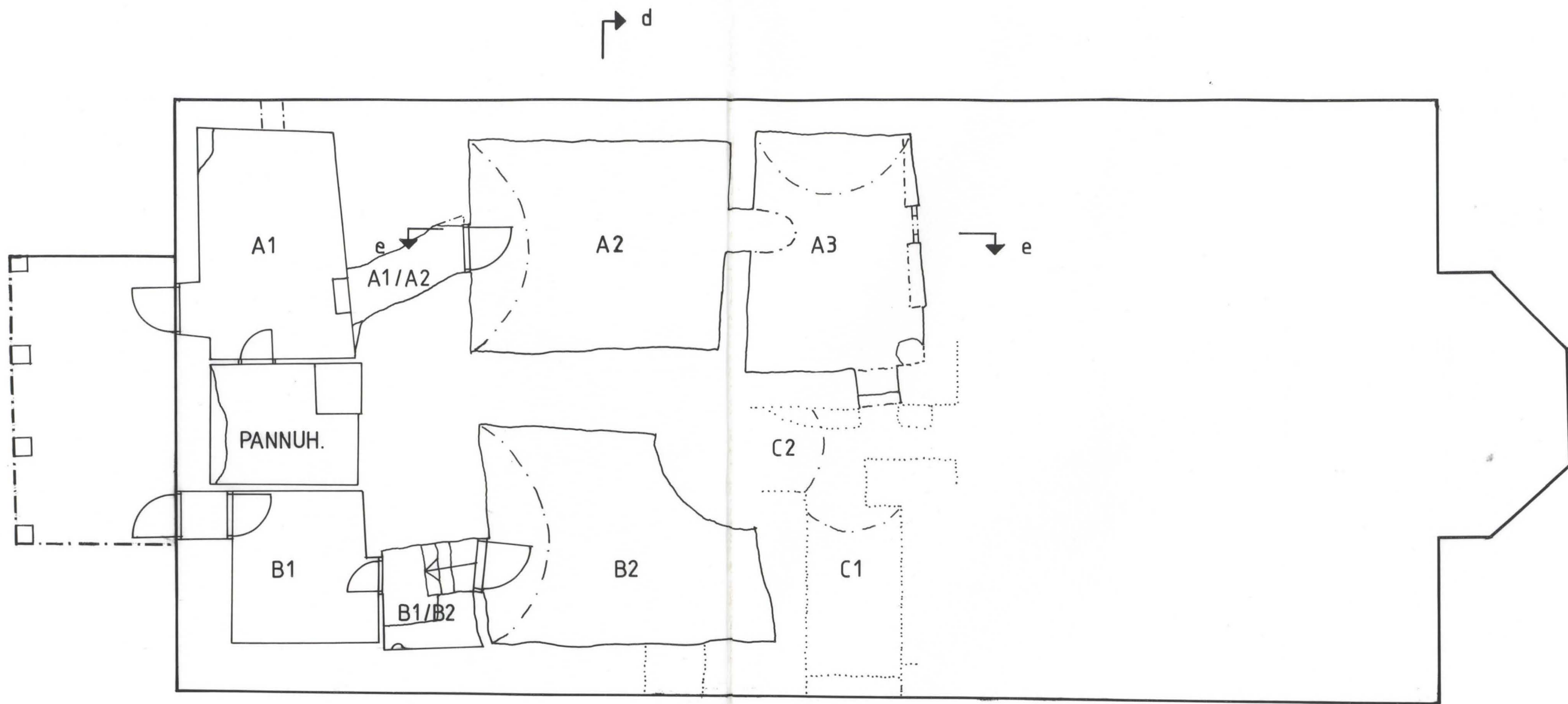
PERNIÖ MÄLKILÄ MELKKILÄ
SUKKA-projekti 1993
Kartta 1.2
Asemapiirros
Mk 1:500
1.-11.9.1993 D. Fewster, M. Niukkanen

kp 1 = 25.64 m/mpy
 kp 2 = 24.13
 kp 3 = 24.35

-
 peruslinjan koordinaattipiste, peruspiste
-
 kaivettu alue
-
 kivin tuettu terassi
-
 kuopanne
-
 puutarhaistutuksia
-
 pihanurmea, hiekkatie
-
 kestopäällystetty tie
-
 laattapäällysteinen pihatie
-
 pihanurmea, suuria puita
-
 tiheää metsikköä, metsänraja

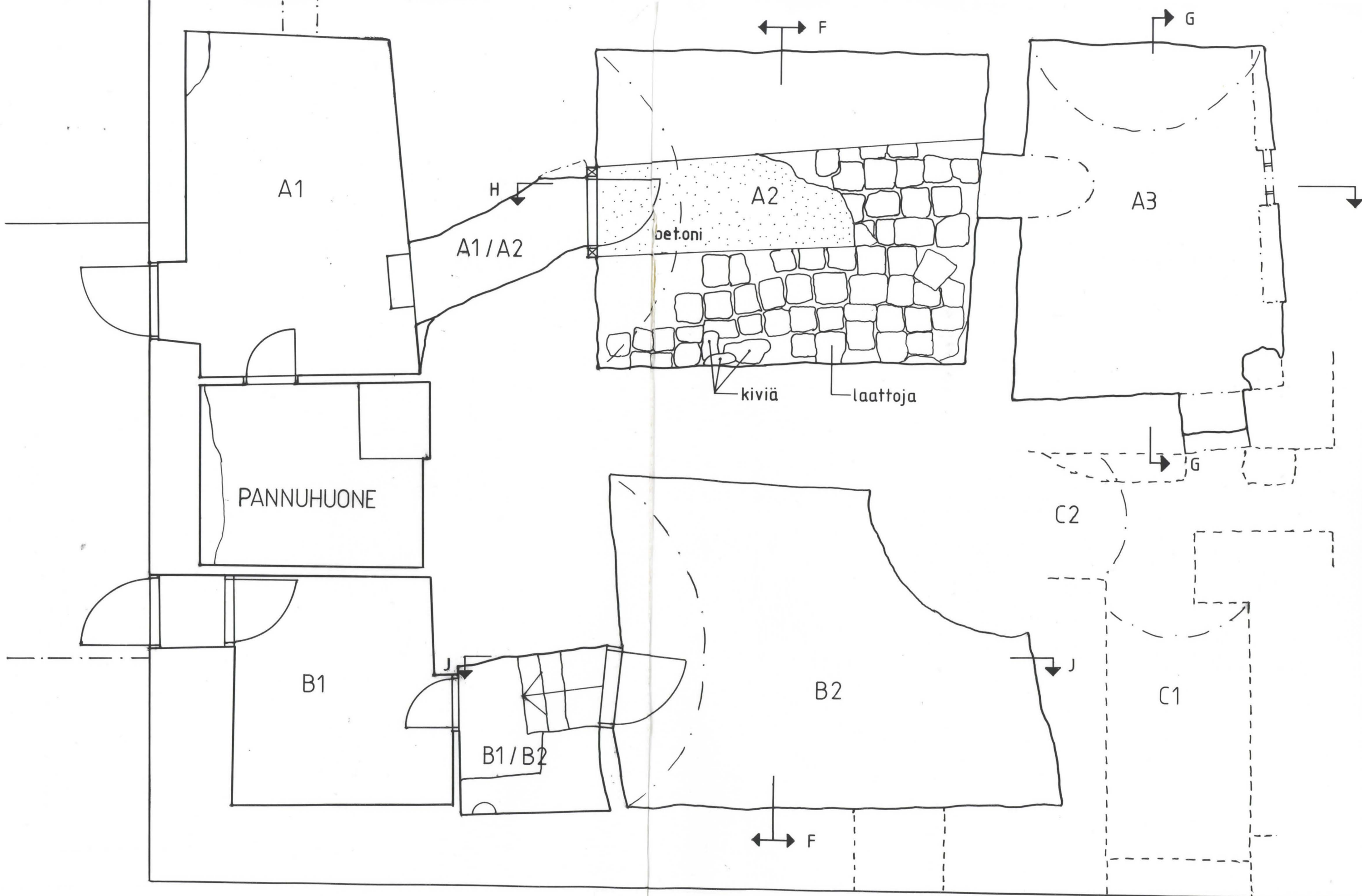

Mk 1 : 100

PERNIÖ MELKKILÄ / SUKKA-projekti 1993

Piirros 1.3
Kellareiden pohjakaava 1:100
10.9.1993 M. Mantere, K. Peltonen

Mk 1:50

PERNIÖ MELKKILÄ / SUKKA-projekti 1993

Piirros 1.4

Kellareiden pohjakaava 1:50

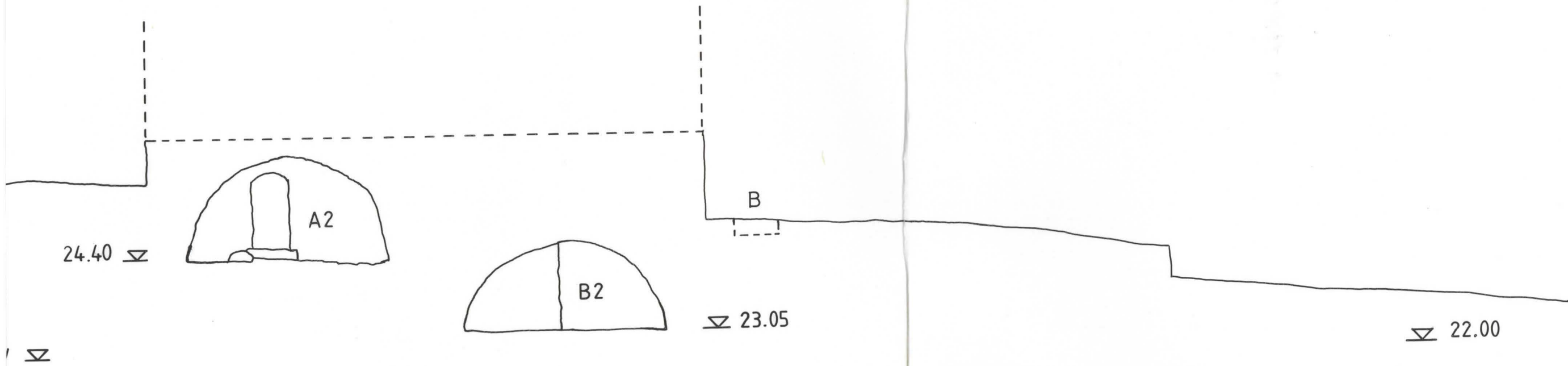
10.9.1993 M. Mantere, K. Peltonen

Piirros 1.5

Kellareiden leikkaus d-d pohjoiseen 1:100

10.9.1993 M. Mantere, T. Kuusela, K. Peltonen

Mk 1:100

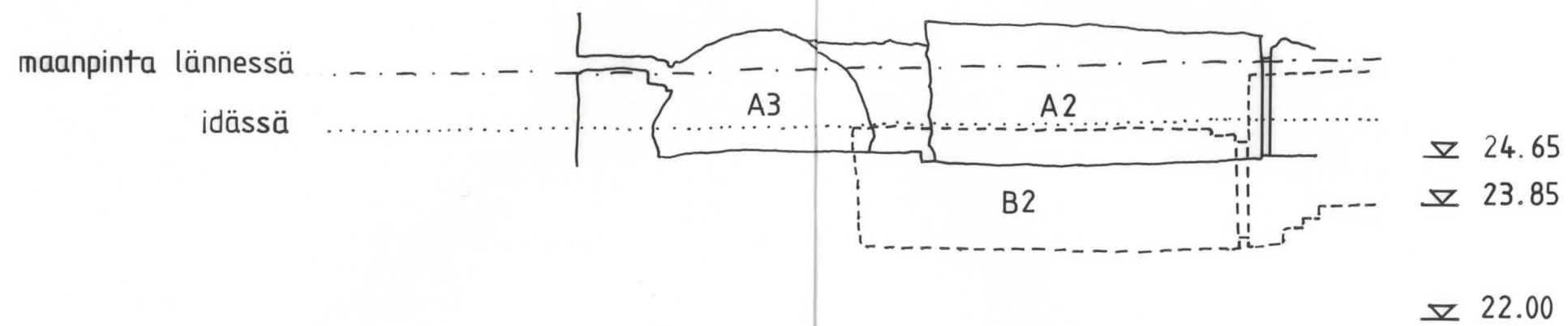
LEIKKAUS d-d

PERNIÖ MELKKILÄ / SUKKA-projekti 1993

Piirros 1.6

Kellareiden leikkaus e-e länteen 1:100

10.9.1993 T. Kuusela, M. Mantere, K. Peltonen

Mk 1:100

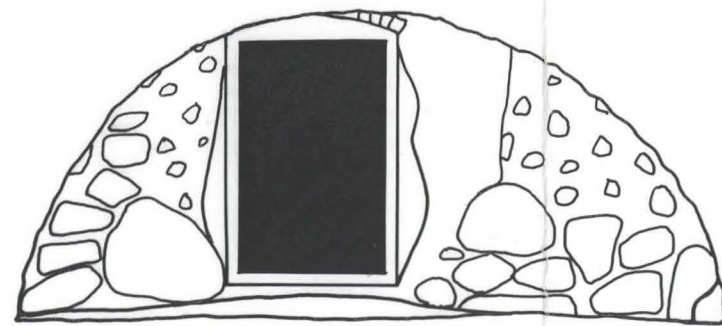
LEIKKAUS e - e

PERNIÖ MELKKILÄ / SUKKA-projekti 1993

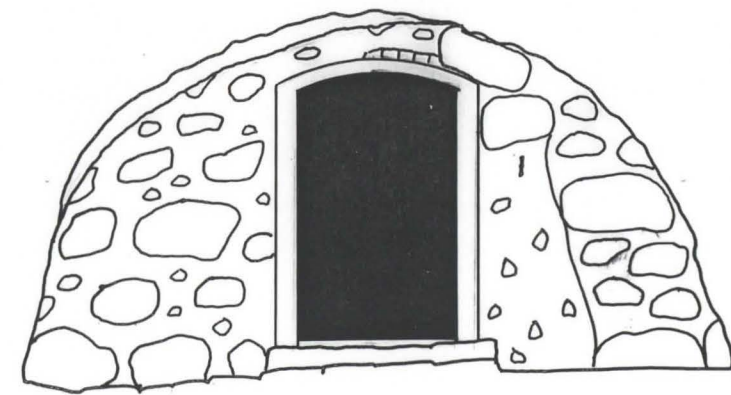
Piirros 1.7
Kellareiden leikkaus F-F etelään 1:50
10.9.1993 T. Kuusela

F - F

25.05 ▲
23.10 ▼

B2

▲ 26.75
▼ 24.40

A2

PERNIÖ MELKKILÄ / SUKKA-projekti 1993

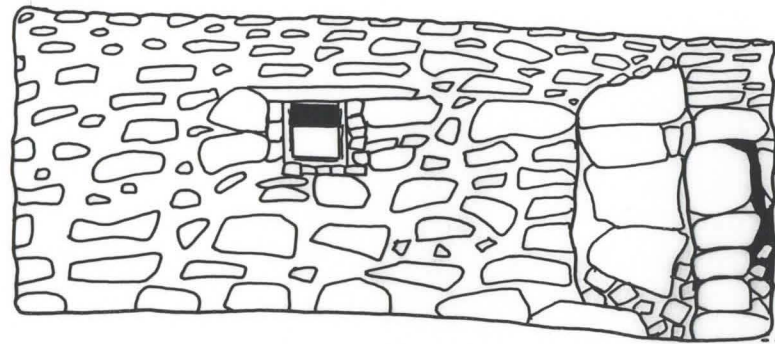
Piirros 1.8

Kellareiden leikkaukset F-F ja G-G pohjoiseen 1:50

10.9.1993 T. Kuusela

26.65 ▲

24.65 ▼

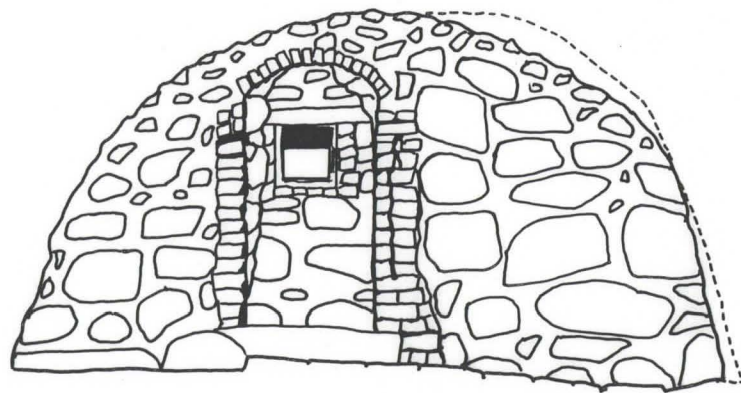

A3

G - G

26.75 ▲

24.40 ▼

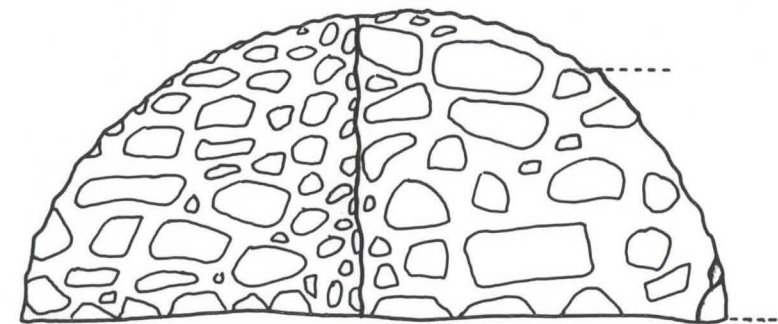

F - F

A2

▲ 25.05

▼ 23.05

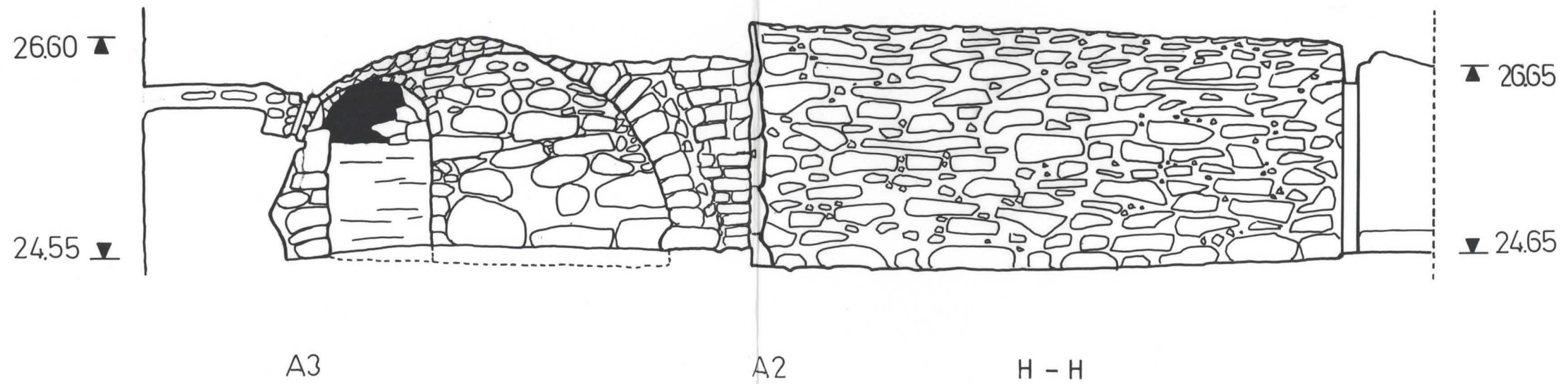
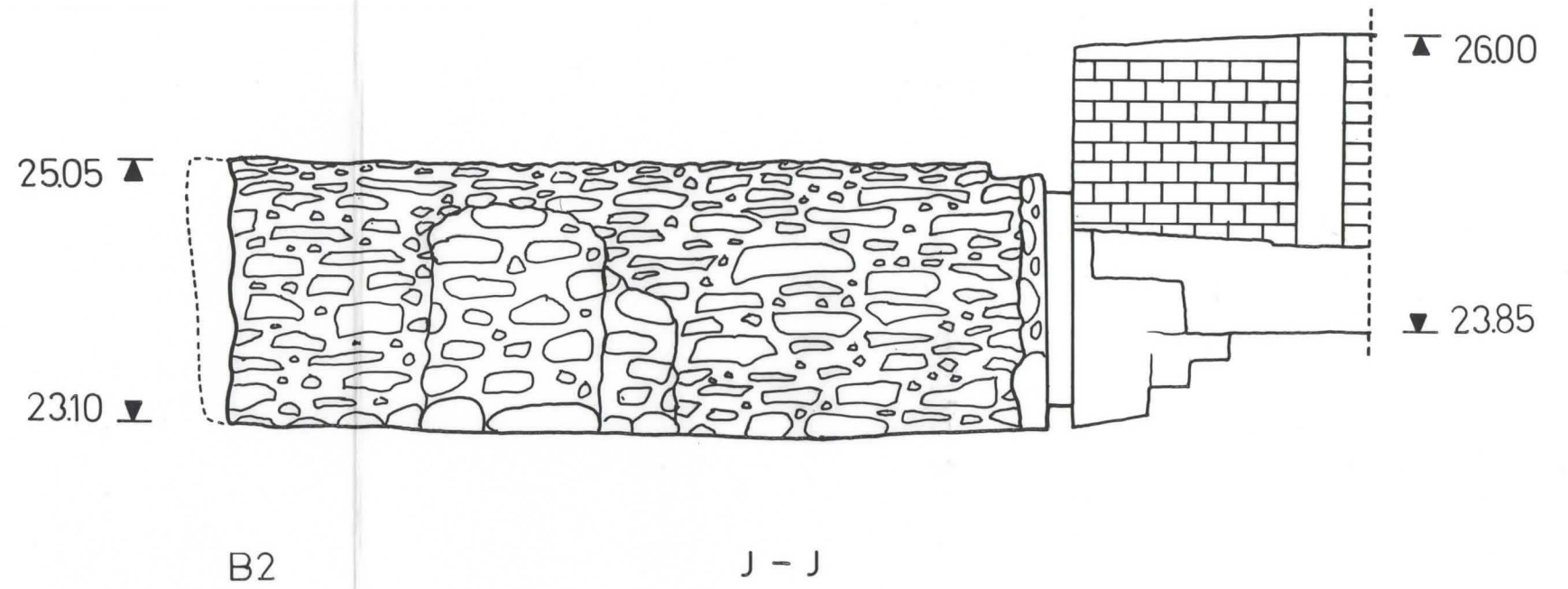

B2

Piirros 1.9

Kellareiden leikkaukset H-H ja J-J itään 1:50

10.9.1993 T. Kuusela

Kartta 1.10

Alue B

Pinta- ja pohjavaaitus, tasot 2 ja 3

KP 24,35 m/mpy

Mk: 1:25

8-11.9.93 A.-M. vBonsdorff

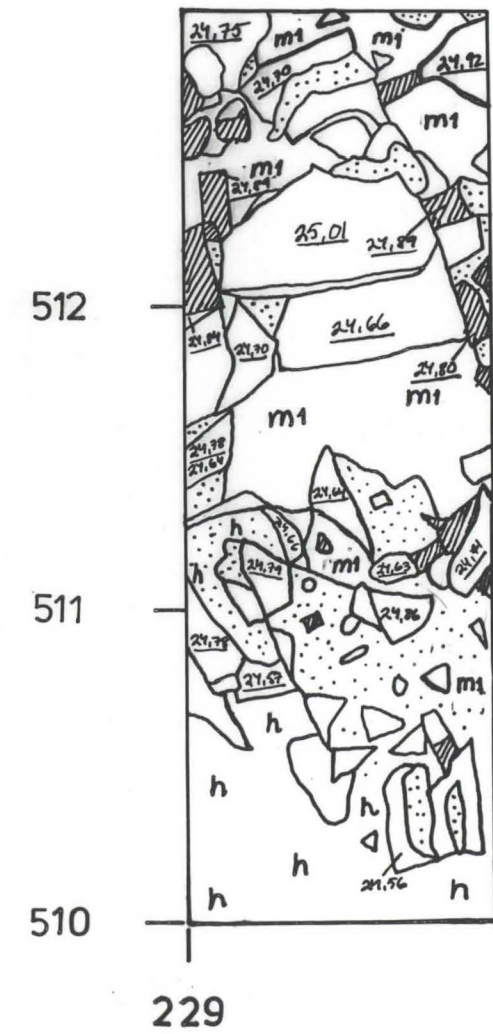
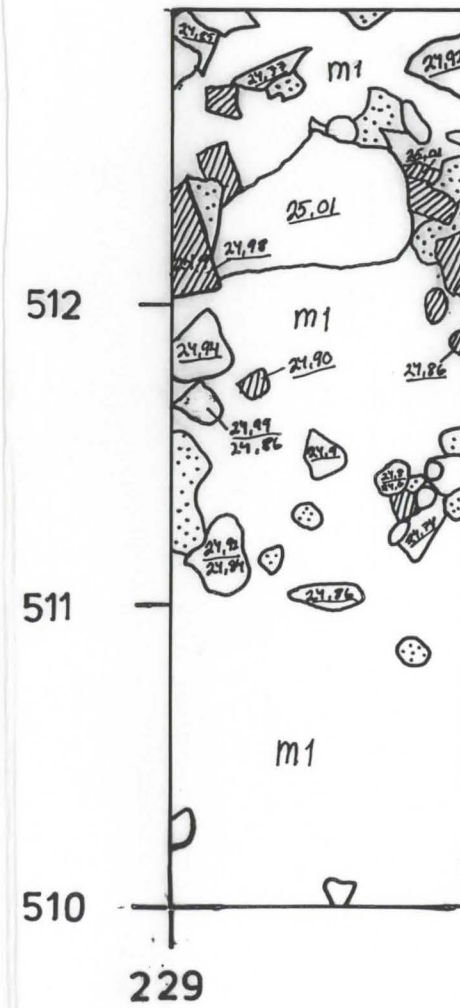
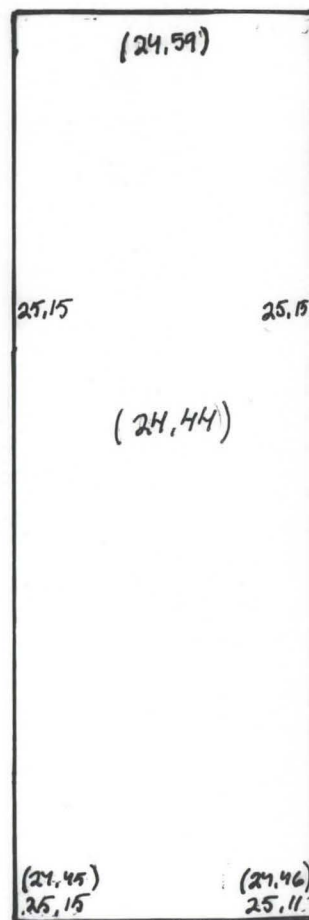

Mk 1:25

1 m

- h hiekka
- laasti
- m1 täytemaa: multaa, laastia, tiiltä, kiviä, hiekkaa
- tiili
- kivi

PERNIÖ MÄLKILÄ MELKKILÄ
SUKKA-projekti 1993

Kartta 1.11

Alue A

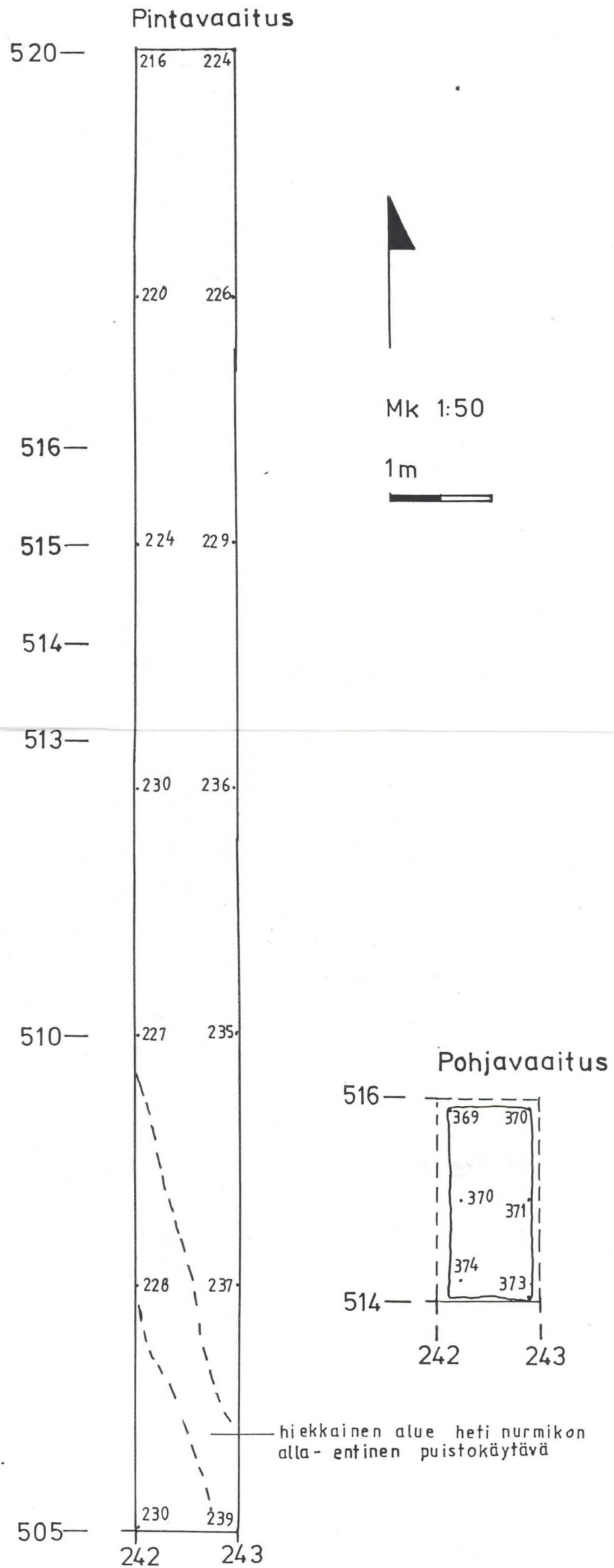
Tasokartta/Pinta- ja pohjavaaitukset

kp= 25.64

Kone= 005

Mk 1:50

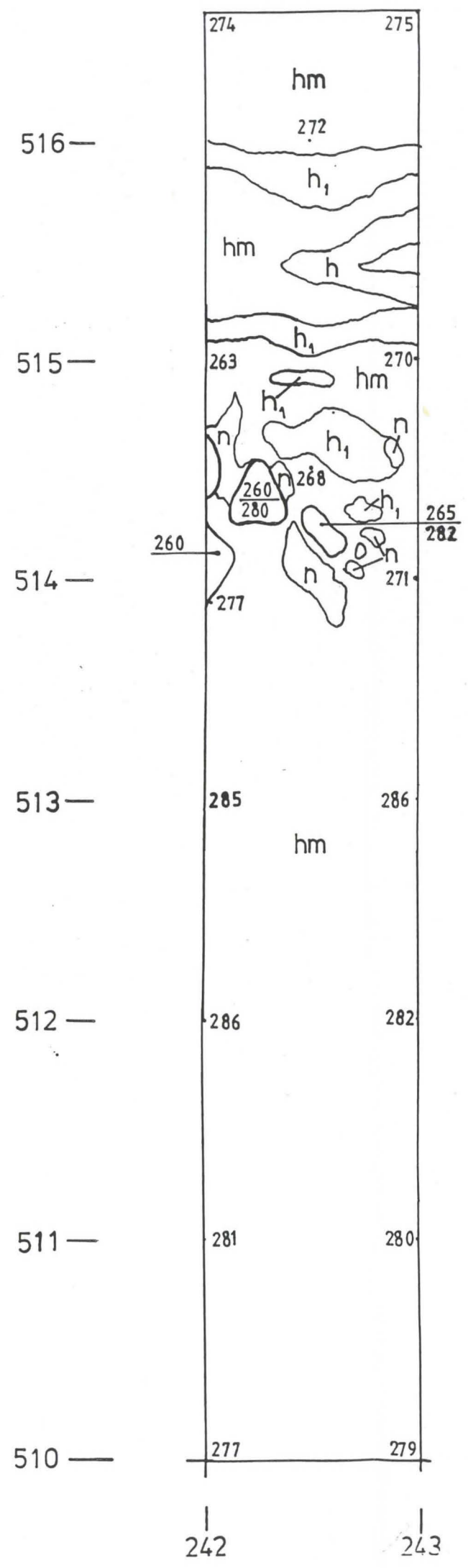
Piirt. Satu Frondelius 6.9 ja 11.9.1993

PERNIÖ MÄLKILÄ MELKKILÄ
SUKKA-projekti 1993

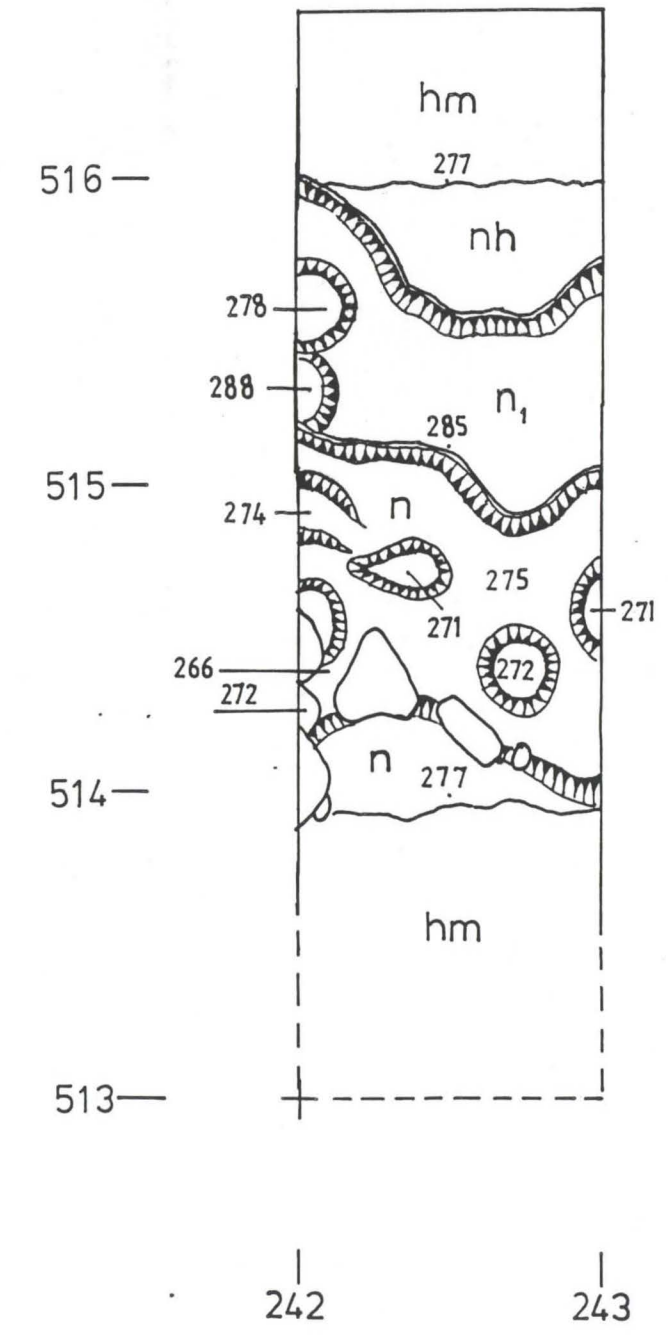
Kartta 1.12
Alue A
Tasokartta/Tasot 1 ja 2
kp= 25.64
Kone= 005
Mk 1:25
Piirt. Satu Frondelius 7.-8.9.1993

Taso 1

Mk 1:25
1m

Taso 2
luonnollisten kerrasten mukaan

hm	hiekkainen multa		kivi
h	hiekkä	yläreuna	
h ₁	punertava hiekkä	aläreuna	rinne
n	tumma nokimaa		
n ₁	vaalea nokimaa		
nh	nokinen hiekkä		

PERNIÖ MÄLKILÄ MELKKILÄ
SUKKA-projekti 1993

Kartta 1.13

Alue A

Tasokartta/Tasot 3 ja 4

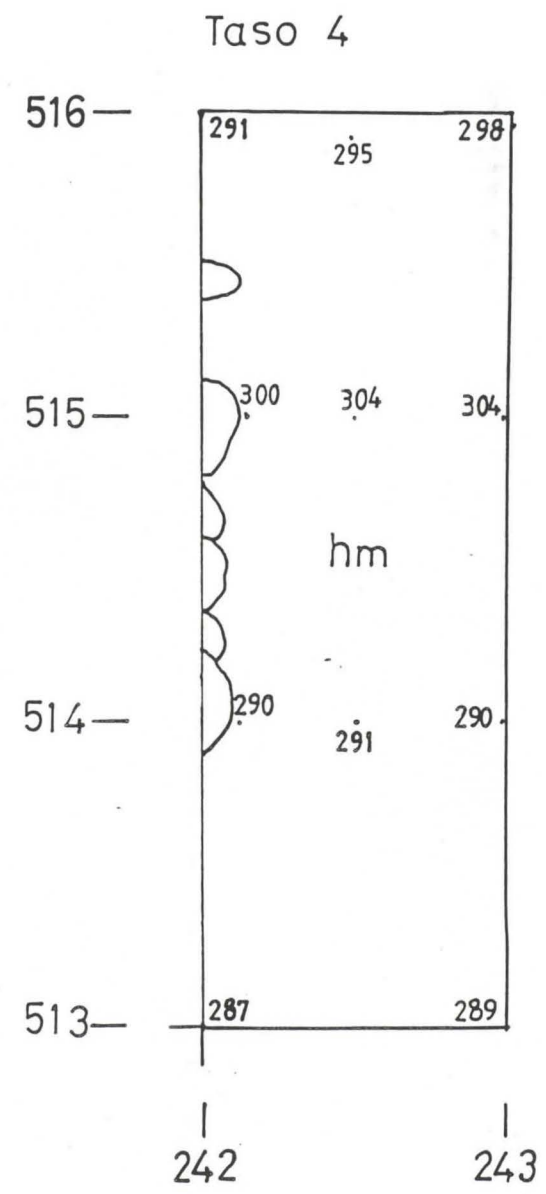
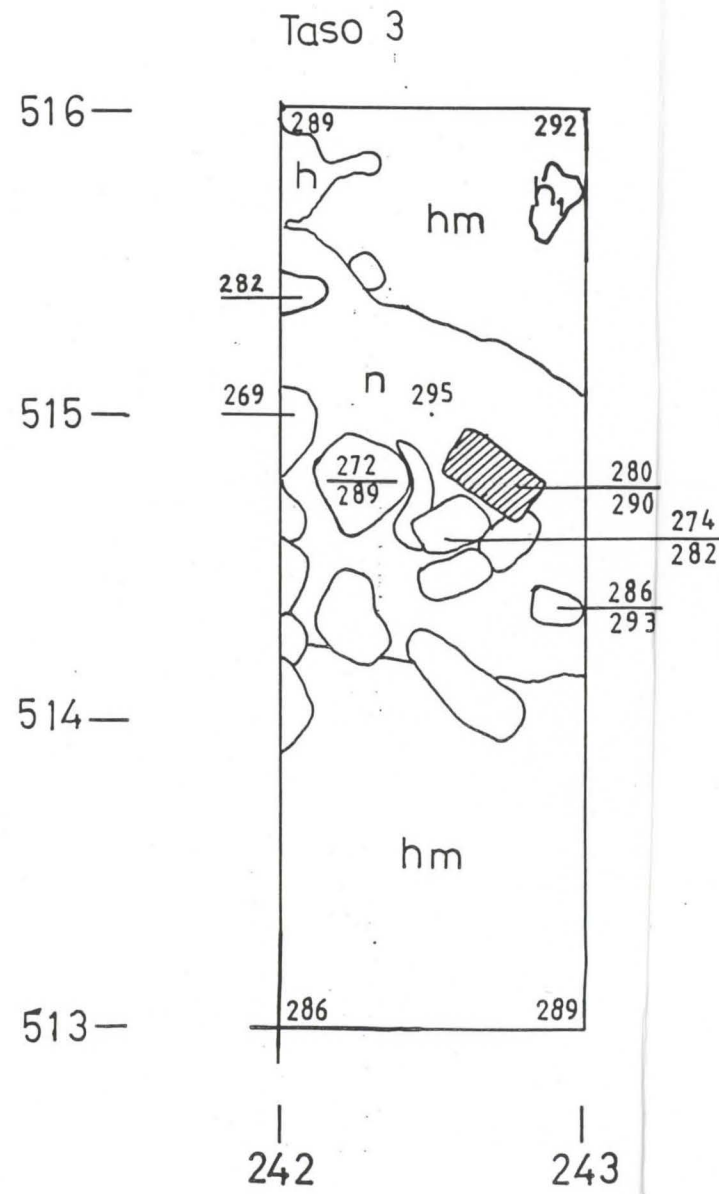
kp= 25.64

Kone= 005

Mk 1:25

Piirt. Satu Frondelius 8.-9.9.1993

- kivi
- tiili
- hiikkainen multa
- hiekka
- punertava hiekka
- tumma nokimaa

Mk 1:25

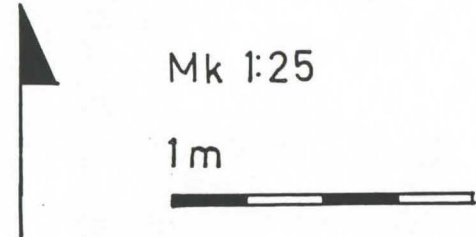
1m

PERNIÖ MÄLKILÄ MELKKILÄ
SUKKA-projekti 1993

Kartta 1.14
Alue A
Tasokartta/Tasot 5 ja 6, Puukerros
kp= 25.64
Kone= 005
Mk 1:25
Piirt. Satu Frondelius, Satu Rinnemaa 10.9.1993

1:14

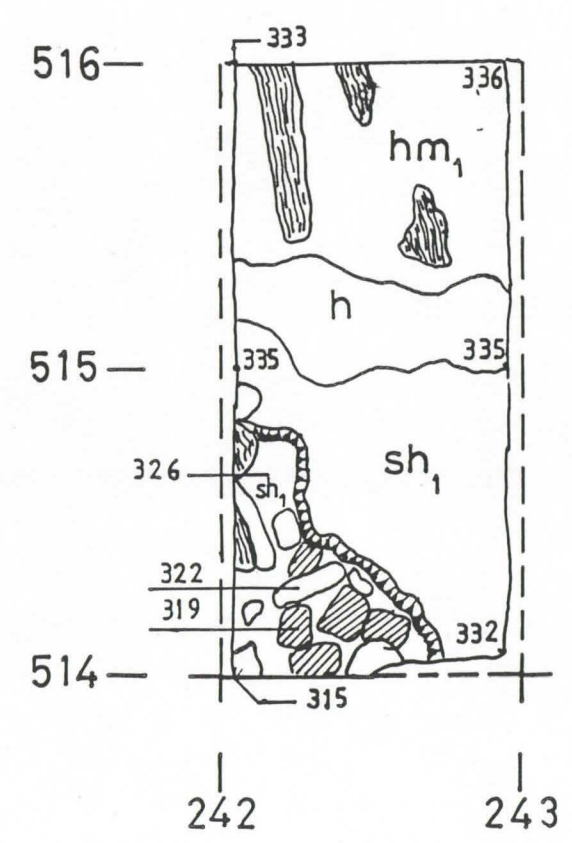

Mk 1:25

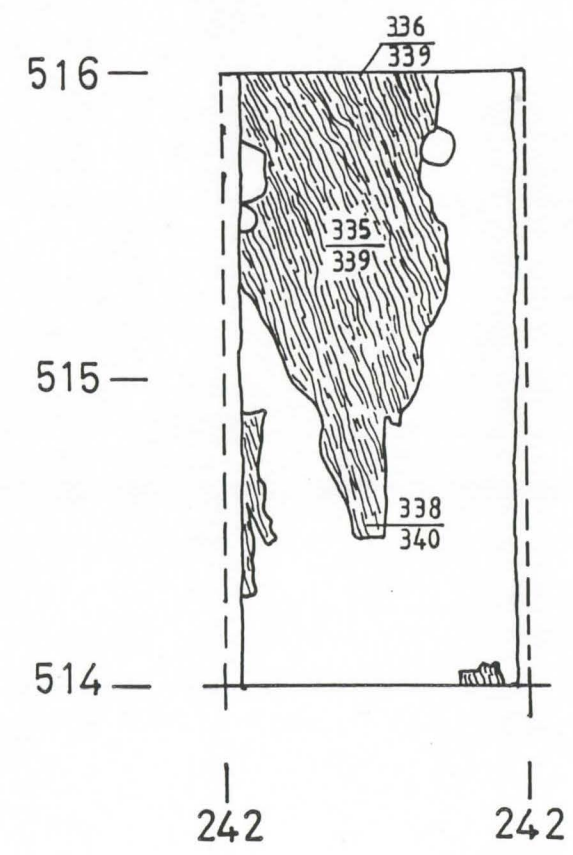
1m

- laasti
 - kivi
 - tiili
 - puu
 - hm₁** hiikkainen multa, jossa on palamatonta puuta
 - h** hiikka
 - sh₁** savinen hiikka, jossa on myös nokea, sora ja tiilimurskaa
 - sh** savinen hiikka
- yläreuna
alareuna
rinne

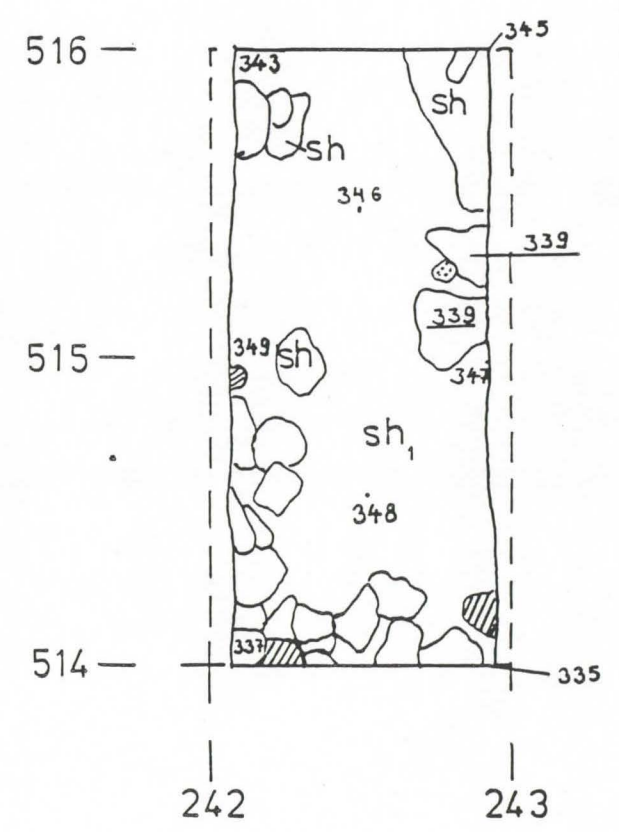
Taso 5

Puukerros

Taso 6

PERNIÖ MÄLKILÄ MELKKILÄ
SUKKA-projekti 1993

Kartta 1.15

Alue A

Profiilikartta/Länsiseinä

kp= 25.64

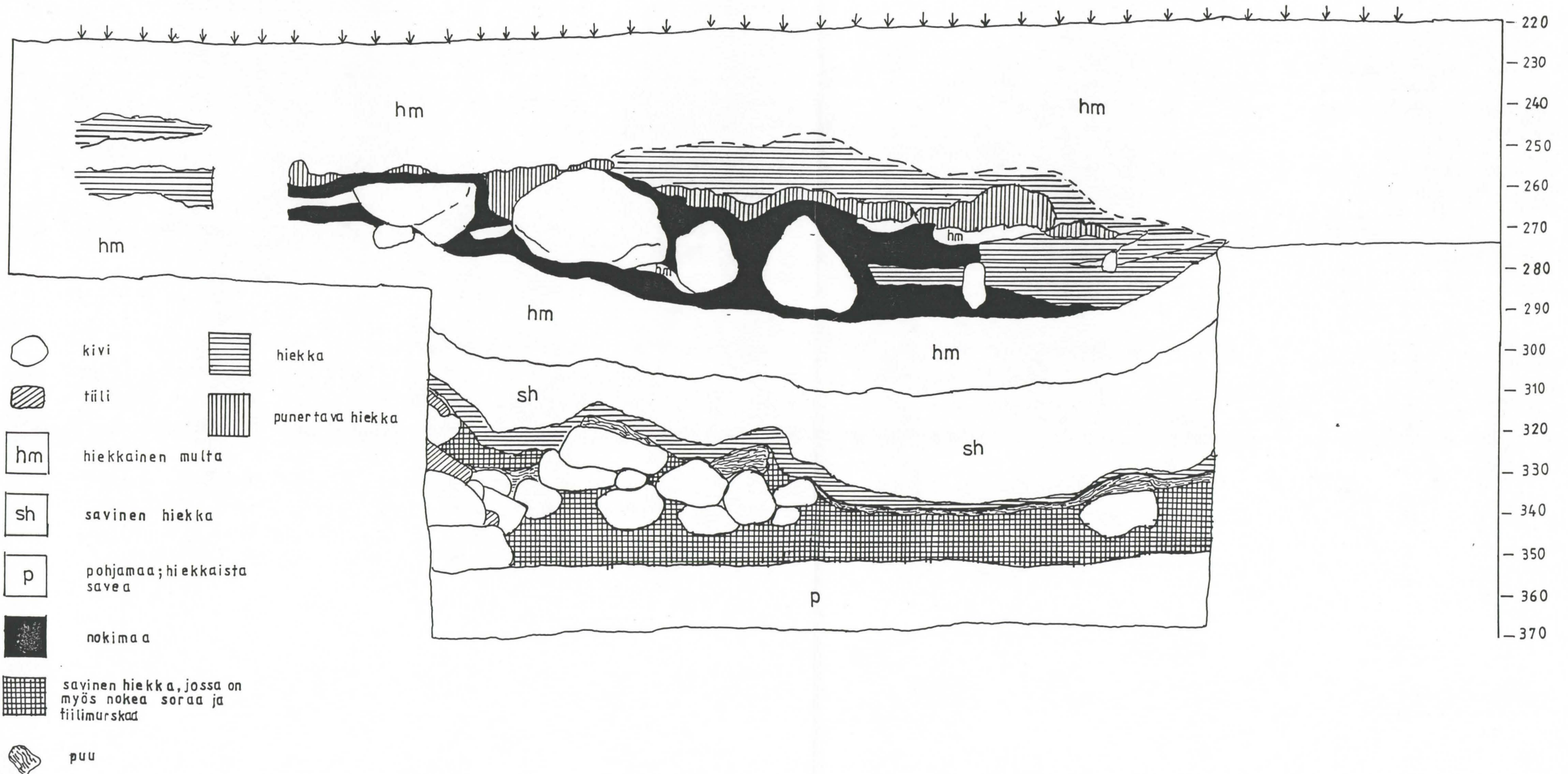
Kone= 005

Mk 1:10

Piirt. Satu Frondelius 10.-11/1993

Mk 1:10

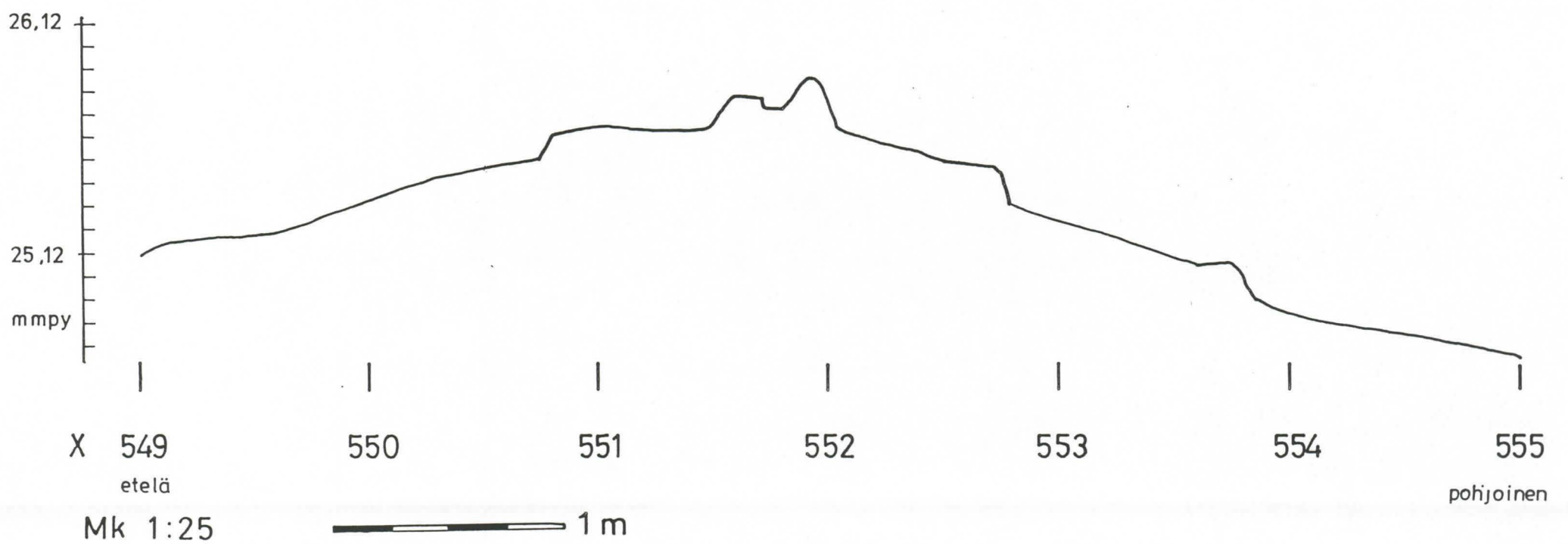
50 cm

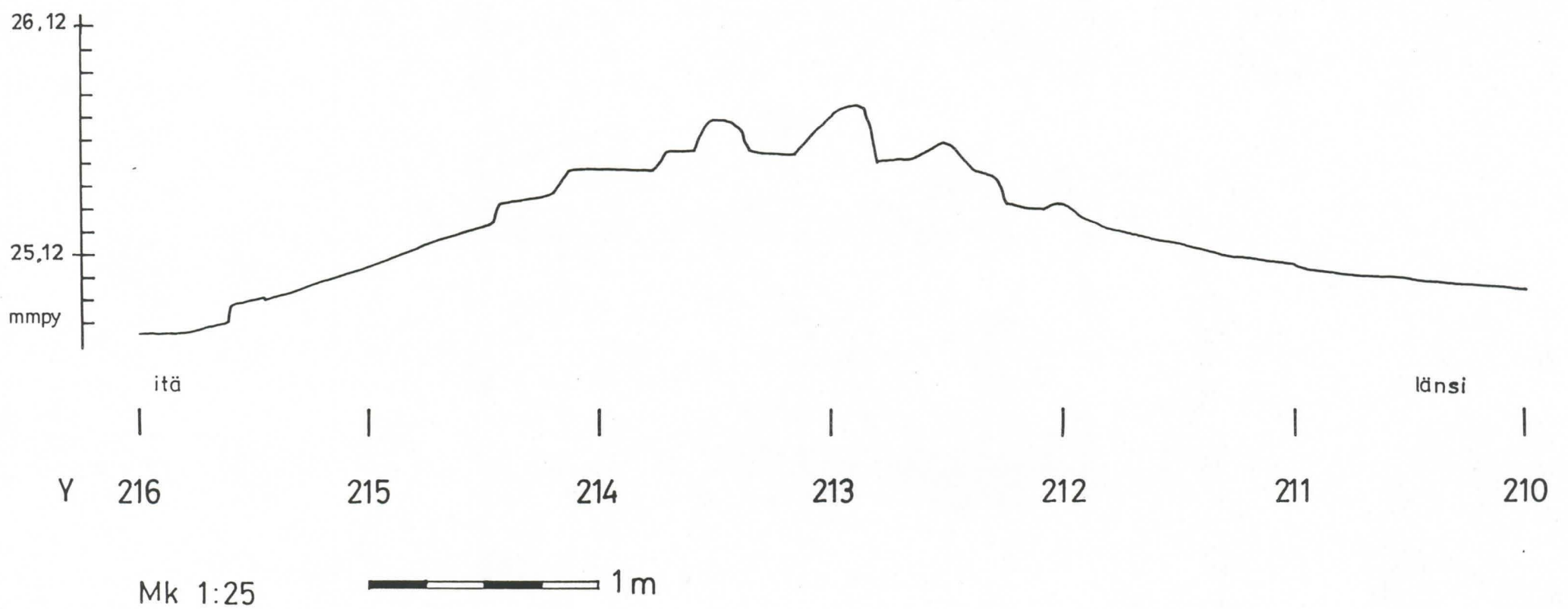
PERNIÖ MÄLKILÄ MELKKILÄ
SUKKA-projekti 1993

Kartta 1.16
Piharöykkiö
Profiilivaaitus, taso 0
Mk 1:25
6.9.1993 R.Ylönen

Y = 213 idästä länteen katsottuna

X = 552 pohjoisesta etelään katsottuna

PERNIÖ MÄLKILÄ MELKKILÄ
SUKKA-projekti 1993

Kartta 1.17
Piharöykkiö
Tasokartta, taso 0, 2 ja 3
Kp 2 = 24,13 mmpy
Kone lukema = 193
Mk 1:50
7., 8. ja 10. 9. 1993
M.Mäkelä

Mk 1:50

- k.l. keramiikkamurska
uutta
- m multa
- kivi
- ▭ juuri

554 —

552 —

550 —

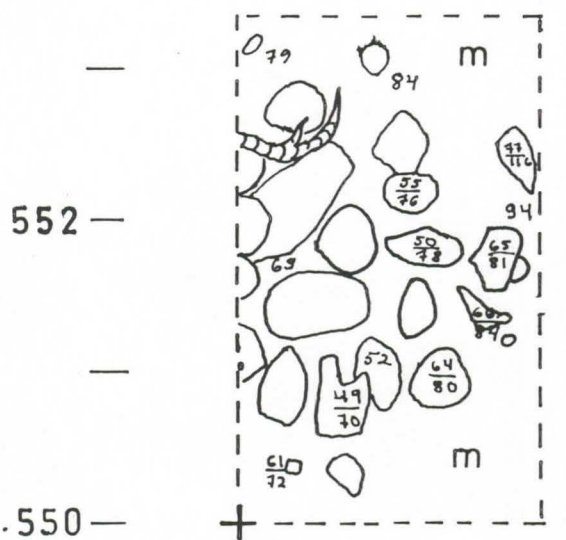

211

213

215

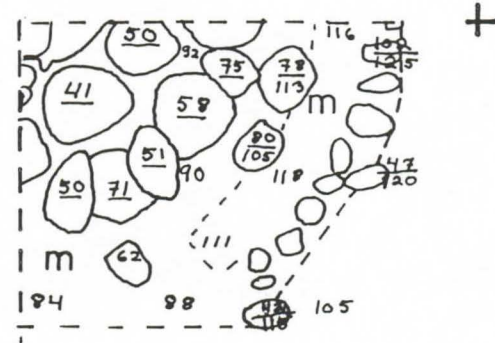
554 — Taso 2

215

217

552 — Taso 3

213

215

PERNIÖ MÄLKILÄ MELKKILÄ
SUKKA-projekti 1993

Kartta 1.18

Piharöykkiö

Tasokartta, taso 4

Kp 2 = 24,13 mmpy

Kone lukema = 237

Mk 1:25

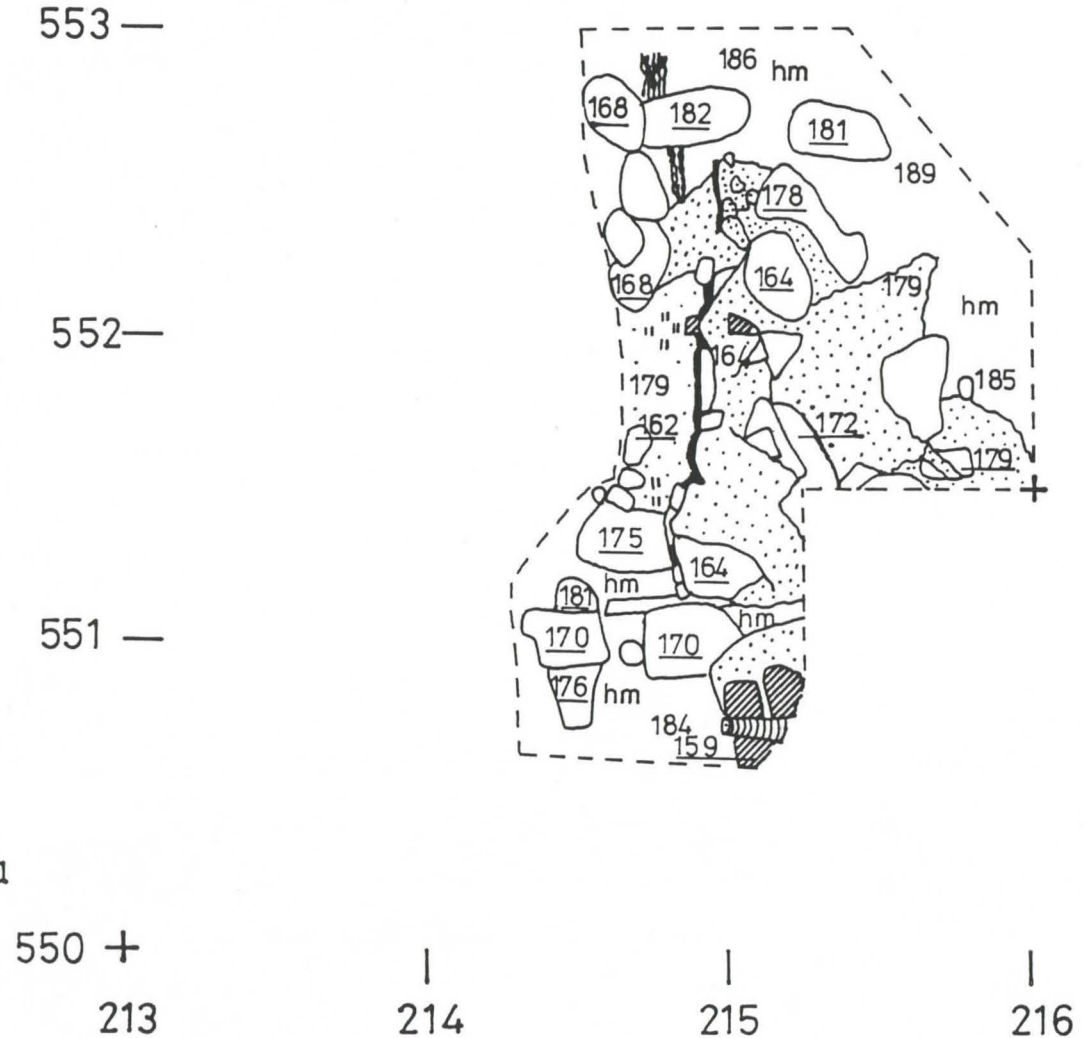
11.9. 1993 R.Ylönen

Mk 1:25
1m

- hm hiekansekainen multa
- laasti
- laastimurska
- " " " " tiilimurska
- ▨ tiili
- kivi
- | puuta
- / tasaisen, korkeamman laastimuurauksen reuna
- ||||| juuri

108625

108626

108659

108660

RHO NEQ 108652

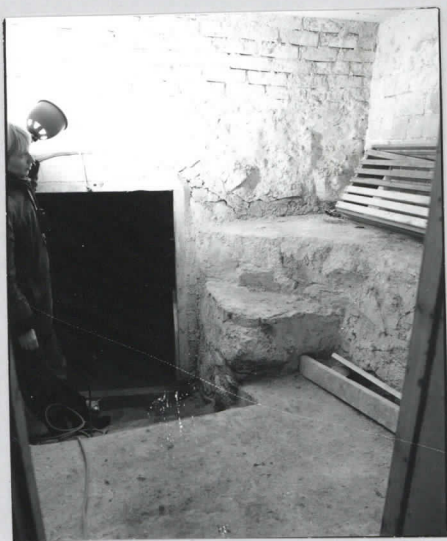
RHO NEQ 108654

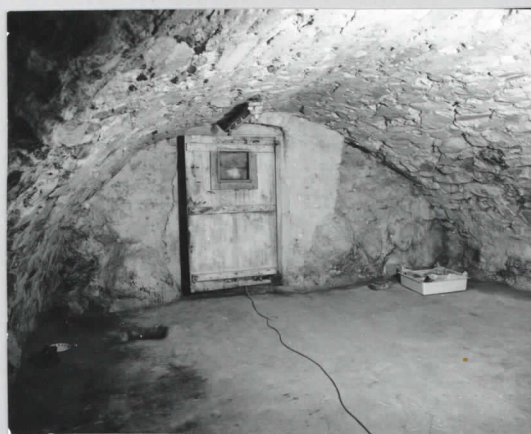
RHO NEQ 108641

RHO NEQ 108648

108665

108663

108664

108661

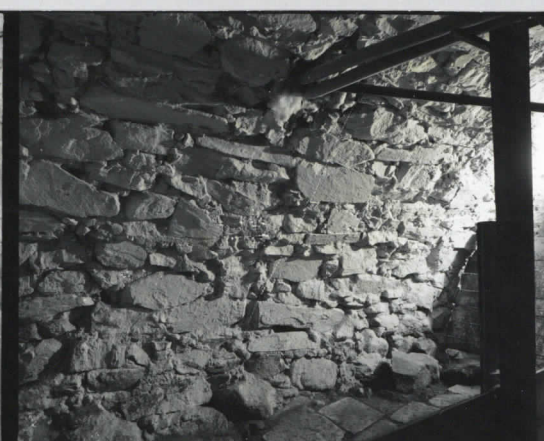
108638

108673

108676

108677

108674

108675

108666

108668

108669

108658